

گزینهدو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی

آزمون سراسری سال ۸۸

• گروه آزمایشی علوم انسانی

زبان و ادبیات فارسی

- ۱- از کتاب حذف شده است.
- ۲- گزینه ۴ پاسخ است.
- معنی درست واژه‌ها: نَشاف: بیماری دماغی، دیوانگی / نَساک: پرهیزگاران، عابدان / مَهَبُط: محل هبوط، جای فرود آمدن / مِکَبَه: سرپوش دانستن معنی واژه‌ی «مِکَبَه» برای تشخیص گزینه‌ی درست کافی است.
- ۳- گزینه ۳ پاسخ است.
- معنی درست واژه: خاییدن، جویدن، با دندان نرم کردن
- ۴- گزینه ۳ پاسخ است.
- املاي درست واژه‌ها: اهمال: فرو گذاشتن، سستی کردن در کاری / منسوب: نسبت داده شده (منسوب: گماشته) / فراغ: آسایش (فراق: جدایی، دوری) / گزارد (گزاردن)، به جا آوردن (حق، سپاس، نماز)، تعبیر کردن (خواب) [گذارد (گذاردن): نهادن، قرار دادن]
- معنی متن: «دمنه گفت: در این فکرم که با ترفندهای مناسب تلاش نمایم تا او را سرنگون کنم، زیرا [به عقیده‌ی من] سستی و کوتاهی در هنگام غیرت‌ورزی جایی ندارد و دنبال مقام [هم] نیستم که آزمندی را به من نسبت دهند. دمنه از دیدار شیر خودداری کرد تا این که یک روز فرصتی پیدا نمود و نزد او رفت. شیر گفت: خیر باشد (یا: کار خیری پیش آمده؟) گفت: بله؛ هنگام آسودگی خاطر و در خلوت می‌توان در موردش صحبت کرد. شیر گفت: همین حالا وقتش است. دمنه گفت: انسان ذاتاً ناچار است حق را ادا کند.
- نکات سایر واژه‌ها: لطایف: جمع لطیفه / حیل: جمع حيله / لطایف: حیل: حيله‌های لطیف / مذهب: راه و روش، شیوه / حمیت: غیرت (همت: تلاش - اصطلاحی در عرفان) / منزلت: مقام و مرتبه و درجه، شأن، جایگاه (منزل: محل نزول، مسکن) / تقاعد: کناره‌گیری، خودداری
- ۵- گزینه ۳ پاسخ است.
- املاي درست واژه‌ها: اتباع: پیروان، تبعیت‌کنندگان / اصطناع: برگزیدن، نیکویی کردن / نفاذ: روان ساختن (نفوذ، فرو رفتن - اثر کردن)
- معنی متن: «آشکار است که این، شوهر است که باعث احترام و ارزشمندی زن می‌شود و (= همان طور که) سامان کار کشورداری به پرهیزکاری و خردمندی ست و دوراندیشی، شناختن پیروان است و این که به هر کدام‌شان به اندازه‌ی جایگاه و مرتبه‌اش توجه شود و به اندازه‌ی توانایی و لیاقت‌شان پرورش داده شوند ... و بی‌تردید، این شیوه به مرور زمان بر [رفتار] همه مسلط می‌شود و [در نتیجه] حاضران از پذیرش کارها (= مسئولیت‌ها) سرباز می‌زنند و غایبان از فرمان‌برداری رو می‌گردانند و اجرا شدن دستورات به کلی متوقف می‌شود.
- نکات سایر واژه‌ها: متعلق: وابسته (معلق: آویزان، سرگردان) / نظام: سامان / مملکت: کشورداری (امروز به معنی «کشور» به کار می‌رود) / عمد: تکیه‌گاه (امروز به معنی «کلی» استفاده می‌شود) استیلا: چیرگی، تسلط / اکاری را [بر دست گرفتن: طبق شیوه‌ی خاصی] رفتار کردن / تقاعد: کناره‌گیری، خودداری / بر اطلاق: مطلقاً، تماماً، به طور کامل
- ۶- گزینه ۲ پاسخ است.
- شمارش تکواژها: برای ایجاد / دل / نشین / ی / و / شیرین / ی / در / هر / اثر / گوی / نده / [گ] آن / و / انویس / نده / [گ] آن / شگرد / ها / ای / گون / گون / ی / دار / ند (۲۸ تکواژ)
- شمارش واژه‌ها: برای ایجاد / دلنشینی / و / شیرینی / در / هر / اثر / گویندگان / و / نویسندگان / شگردها (ی) / گوناگونی / دارند. (۱۶ واژه)
- ۷- گزینه ۱ پاسخ است.
- ترکیب‌های وصفی: کلمات آسمانی / صدای گرم / همه جا / همه کس / همه چیز / این ندا (۶ ترکیب)
- ترکیب‌های اضافی: کلمات قرآن / صدای خواننده / گوش جان‌ها / گل‌های شادی / گل‌های امید / باغ خاطر / خاطر کاروانیان (۷ ترکیب اضافی)
- ۸- گزینه ۴ پاسخ است.
- واژه‌های مشتق: نویسندگان (نویس + نده) / دیده‌ها (دید + ه) / شنیده‌ها (شنید + ه) / فرهنگی (فرهنگ + ی) / اخلاقی (اخلاق + ی) / ارزشمند (ارز + ش + مند) / یادگار (یاد + گار) (۷ واژه)
- واژه‌های مرکب: نکته‌سنج (نکته + سنج) / ژرف‌نگر (ژرف + نگر) / رهگذر (ره + گذر) / سفرنامه (سفر + نامه) (۴ واژه)
- واژه‌های مشتق مرکب: گوناگون (گون + ل + گون) (۱ واژه)
- ۹- گزینه ۱ پاسخ است.
- «داشتن» گذرا به مفعول است و جمله‌ی «سه جزئی با مفعول» می‌سازد. «آثار سایر شعرا»، «باغ نظر، رند، نظرباز» و «دیوان حافظ» متمم‌های قیدی‌اند.
- ۱۰- گزینه ۲ پاسخ است.
- ۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.
- مسالك المحسنين از عبدالرحيم طالوف، نویسنده‌ی ایرانی دوره‌ی مشروطه است.
- ۱۲- از کتاب حذف شده است.
- ۱۳- گزینه ۱ پاسخ است.
- از آسمان سبز، دری به خانه‌ی خورشید، از این ستاره تا آن ستاره» آثار سلمان هراتی‌اند. مرگ رنگ اثر سهراب سپهری است.

۱۴- گزینه ۴ پاسخ است.

جناس: علل، خلل (جناس ناقص) / تضاد: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جناس: نهد، دهد / نار، نور / نار، مار، خار / نیش، نوش / نور، نوش (همگی جناس ناقص) / تضاد: نیش ≠ نوش / خیری ≠ خار («خیری» در مفهوم عام خود هر نوع گل) با خار تضاد دارد.

(۲) جناس: باغ، داغ / جفا، وفا (جناس ناقص) / تضاد: جفا ≠ وفا

(۳) جناس: کس، بس (جناس ناقص) / تضاد: نه (نیست) ≠ [است] (حذف به قرینه‌ی لفظی) / کسی با او نیست ≠ او با همه کس است / همه [کس] ≠ هیچ [کس] / نمآند ≠ مآند

۱۵- گزینه ۲ پاسخ است.

آرایه در سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره: ذره استعاره از رهرو راه عشق / تشبیه (اضافه‌ی تشبیه‌ی) چشمه‌ی خورشید

مشبّه به مشبّه

(۳) حسن تعلیل: دلیل بالا رفتن ذره به سمت خورشید به دلیل همّت عالی اوست.

(۴) نغمه‌ی حروف (واج‌آوایی) حرف «ش» و مصوت (ا) تشخیص: این‌که ذره بتواند همّت داشته باشد، تشخیص دارد.

۱۶- گزینه ۴ پاسخ است.

آرایه‌ی حسن تعلیل در سایر گزینه‌ها:

(۱) دلیل سرخی صبح، خون گریستن در وداع با شب است.

(۲) علت سیاهی زلف، سوگواری آن به خاطر ریخته شدن خون عاشقان است.

(۳) سبب روشنی جهان، نفس کشیدن شاعر است.

۱۷- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم سایر ابیات: الف) اندر فواید گفتار خوب!

و) کم‌گویی و گزیده‌گویی

۱۸- گزینه ۳ پاسخ است.

در این گزینه شاعر خودش به صراحت اعلام می‌کند که هر لاله‌ای در این صحرا، نشان قدم راه‌نوردی‌ست. بنابراین، چیزی را پنهان نکرده و از آن چه اطلاع دارد، اظهار بی‌اطلاعی نکرده است.

۱۹- گزینه ۴ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۴): اظهار نیاز به معشوق / مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: گله از بی‌وفایی معشوق

۲۰- گزینه ۱ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۱): نکوهش عدم پای‌بندی مخاطب به تصمیم و وعده‌ی خود / مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: پدیده‌ای ناپایدار شایسته‌ی دل‌بستگی نیست.

۲۱- گزینه ۴ پاسخ است.

مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی (۴): غلبه‌ی اراده‌ی خداوند بر تلاش بندگان

مفهوم سایر موارد:

(۱) دانایی ← نفرت از دنیاپرستی

(۲) انسان هدف آفرینش است.

(۳) دعوت به سیر در عالم بالا

مفهوم مشترک: طلب یاری از خدا

۲۲- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) خشنودی شاعر از پایان یافتن غم و اندوه

(۲) حتمی بودن و فراگیر بودن مرگ

(۴) راضی شدن به قضای الهی و شکرگزاری از این‌که شرایطی بدتر از شرایط موجود پیش نیامده است.

۲۳- گزینه ۱ پاسخ است.

مفهوم بیت‌های (ب) و (ج): سخن گفتن با مخاطب بی‌توجه، بی‌فایده است.

(الف) کسی قادر به درک اسرار الهی است که سکوت اختیار کند.

(د) شایسته است که سخن نسنجیده بگوییم.

(هـ) اگر برای گفتن پاسخ درست، تأمل کنی بهتر است از این‌که حاضر جواب باشی و سخن بیهوده بگویی.

(و) سخن کمال‌گوینده رای می‌رساند. مبدا سخنی بگویی که نقص تو را عیان کند.

۲۴- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۲): روزی خداوند، گسترده و فراگیر است. / مفهوم مشترک آیه‌ی شریفه و سایر گزینه‌ها: عزت و ذلت حقیقی انسان به دست خداست.

۲۵- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۳): لطف معشوق باعث ارزشمندی عاشق است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) قناعت (۳) دشوار بودن صبر و تحمل

(۴) پرهیز از قضاوت ظاهری درباره‌ی تهی‌دستان و پرهیز از ترک معاشرت با آنان

زبان عربی

۲۶- گزینه ۳ پاسخ است.

کلمات کلیدی: العلماء المسلمین / قد نشروا / الثقافة الإسلامية

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها: «العلماء المسلمین: دانشمندان مسلمان» یک ترکیب وصفی است و صفت در فارسی به صورت

«مفرد» ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

«الثقافة الإسلامية: فرهنگ اسلامی / الازدهار العلمي: شکوفایی علمی» ترکیب وصفی هستند. [رد سایر گزینه‌ها]

«قَدْ نشروا: منتشر کرده‌اند» معادل ماضی نقلی است [رد گزینه‌های (۲) و (۴)] ضمناً «جَعَلُوا: قرار داده‌اند» به فعل «قد نشروا» عطف

شده است و کلمه‌ی «حالة: حالت» نیز معرفه به اضافه است و با «باء» نکره نمی‌آید. [رد سایر گزینه‌ها]

۲۷- گزینه ۱ پاسخ است.

کلمات کلیدی: شاهدتُ / يسرعون / أن يطفئوا

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها: «شاهدتُ: دیدم» فعل ماضی ساده است. جمله حالیه نیست و با قید زمان نیز ذکر نشده است. [رد

سایر گزینه‌ها]

«يسرعون: شتابان ... می‌رفتند»، هرگاه فعل مضارع پس از فعل ماضی بیاید، معنای ماضی استمراری را می‌دهد. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

«ما استطاعوا أن يطفئوا النار: نتوانستند آتش را خاموش کنند» [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

۲۸- گزینه ۲ پاسخ است.

کلمات کلیدی: «يُزَيِّنُ اللَّهُ بهما من يشاء»: خداوند هر کس را بخواهد با آن دو می‌آراید [رد سایر گزینه‌ها]

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها: «نعمتان، دو نعمتی هستند»: خبر می‌باشد. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

۲۹- گزینه ۴ پاسخ است.

کلمات کلیدی: أخذت ... تُدرِّس / مهمّة / كنّا نحاول

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها: «أخذت ... تُدرِّس: شروع به تدریس کرد»، «أخذت» از افعال مقاربه‌ی «شروع» می‌باشد. [رد سایر گزینه‌ها]

«مهمّة: مهمی» صفت ساده است نه صفت عالی. [رد گزینه‌های (۳)]

«كنّا نحاول: سعی می‌کردیم» معادل ماضی استمراری زبان فارسی است. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

۳۰- گزینه ۱ پاسخ است.

«أن تصفحَ گذشت کنی، عفو کنی»: پس ترجمه‌ی دقیق آن عبارت است از: «شایسته است که از اشتباه دوستت هر قدر هم اندک

باشد گذشت کنی».

۳۱- گزینه ۱ پاسخ است.

ترجمه‌ی صحیح دیگر گزینه‌ها:

(۲) و هر توری ماهیانی را صید کرد، ولی آن روز تعدادی از آن‌ها از تورها خلاص شدند.

(۳) و تعداد دیگری فردا در تور خواهند افتاد و هرگز از آن نجات نخواهند یافت.

(۴) همانا دنیا هم‌چون تور ماهی‌گیران است، اگر انسان در آن بیفتد، هرگز از آن نجات نخواهد یافت.

۳۲- گزینه ۲ پاسخ است.

«نیکو مادری است: نِعَمُ الأم» فعل مدح است و فعل مدح، جامد می‌باشد و فقط به صورت «نِعَم» می‌آید. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

«باز نمی‌دارد: لا تصدّ» معادل مضارع مرفوع مثبت می‌باشد. [رد سایر گزینه‌ها]

«از حرکت در راه پیشرفت: عن السير فی طریق التّقدّم» کلمات: «حرکت، راه، پیشرفت» معرفه هستند و تنوین نمی‌گیرند. [رد

گزینه‌های (۱) و (۳)]

در گزینه‌ی (۴) کلمه‌ی «الطریق» مضاف است و اسم مضاف «أل» نمی‌گیرد.

۳۳- گزینه ۴ پاسخ است.

«می‌دانید: تَعْلَمُونَ مضارع است، ولی «عَلِمْتُمْ» ماضی است. / اولاً: «قادرة» خبر مشتق برای «الجمل» است و مبتدا و خبر مشتق باید از نظر جنس (مذکر و مؤنث) مطابقت کنند. ثانياً: «قادرة» معادل فعل «می‌تواند» (يقدرُ) نیست. / «هفته‌ها: أسابيع» جمع و غیرمنصرف است، بدون «أل» می‌آید. / دو کلمه‌ی «الطعام» و «الماء» به دلیل نامعین بودن بدون «أل» می‌آیند.

■ ترجمه‌ی درک مطلب:

لقد جاء في الأساطير (در افسانه‌ها آمده است) أن ريحاً قالت يوماً للشمس: (که یک روز، بادی به خورشید گفت): ألا تُحِبِّينَ أن تكون لك قوتي؟ (آیا دوست نداری قدرت مرا داشته باشی؟) فأنا قويةٌ أديرُ وأُخرِبُ البيوت، (پس من قوی هستم خانه‌ها را ویران می‌سازم و خراب می‌کنم) و الجميع يخافون مني! (و همگی از من می‌ترسند) في هذا الوقت مرّ رجل (در این زمان مردی گذشت) فقالت الشمس: هل تستطعين (پس خورشید گفت: آیا می‌توانی؟) أن تجري هذا الرجل بأن يخلع ثيابه؟! (که این مرد را وادار کنی که لباس‌هایش را درآورد؟! فقالت الريح: (پس باد گفت: ليس أسهل من هذا شيء! (کاری از این راحت‌تر نیست!) فبدأت تعصف، (پس شروع به وزیدن کرد،) أما الرجل فقد استمسك بثيابه بشدة (اما مرد شدیداً لباس خود را گرفت (چنگ زد)) حتى عجزت الريح! (تا این که باد درمانده شد) عندئذ قهقهت الشمس ساخرة. (در این هنگام خورشید مسخره‌کنان قهقهه زد،) و بعد قليل إرتفعت إلى وسط السماء شيئاً فشيئاً، (و اندکی بعد کم‌کم به وسط آسمان بالا رفت،) ثم أرسلت أشعتها من هناك (سپس اشعه‌ی خودش را به آن جا فرستاد) و أصبح الجو حاراً. (و هوا گرم شد) ف شعر الرجل بالحرارة و جلس، (پس مرد احساس گرما کرد و نشست) و بعد دقائق قام بخلع ثيابه! (و بعد از چند دقیقه اقدام به درآوردن لباس‌هایش کرد!)

معنای کلمات این متن:

(۱) أساطير: اسطوره‌ها، افسانه‌ها	(۲) قوتي: نیروی من	(۳) أديرُ (المترادف): أُوَظِّرُ: ویران می‌کنم، خراب می‌کنم.
(۴) الريح: باد	(۵) مرّ: گذشت	(۶) ثياب: لباس‌ها
(۷) يخلع: درمی‌آورد، بیرون می‌کشد	(۸) أن تجري: که مجبور کنی	(۹) أسهل: آسان‌تر
(۱۰) استمسك: چنگ زد	(۱۱) البرودة: سرما	(۱۲) تَغَلَّبَ: غلبه کرد، چیره شد
(۱۳) تُحيي (أحيي): زنده می‌گرداند	(۱۴) تُنجي: نجات می‌دهد	(۱۵) التسرّع: شتاب
(۱۶) الفرق: مهربانی	(۱۷) يطفئ: خاموش می‌کند	(۱۸) بدأت تعصفُ: شروع به وزیدن کرد
(۱۹) قهقهة: قهقهه زد، با صدای بلند خندید	(۲۰) ساخر: مسخره‌کننده	(۲۱) المساء: شب
(۲۲) قبيل: کمی قبل از	(۲۳) نستنتج: نتیجه می‌گیریم	(۲۴) التدرّج: تدریجی

۳۴- گزینه ۳ پاسخ است.

«گفتگوی میان باد و خورشید چه موقع رخ داد؟»

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) در غروب	(۲) بعدازظهر	(۳) اندکی قبل از ظهر	(۴) هنگام صبح
- توضیح: در متن گفته شده «اندکی بعد کم‌کم به وسط آسمان بالا رفت»، زمانی که خورشید وسط آسمان می‌آید، هنگام ظهر است و چون گفته اندکی بعد خورشید به وسط می‌رسد، پس این زمان قبل از ظهر می‌باشد.

۳۵- گزینه ۲ پاسخ است.

«سبب پیروزی خورشید و عدم پیروزی باد عبارتست از...»

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

- (۱) گرما از سرما بهتر است، پس بدین جهت خورشید پیروز شد.
  - (۲) اولی از شیوه‌ی مدارا استفاده کرد و دومی از شیوه‌ی سخت‌گیری استفاده کرد.
  - (۳) باد تخریب می‌کرد و نابود می‌ساخت، ولی خورشید زنده می‌کند و نجات می‌دهد.
  - (۴) انسان در برابر هوای گرم تسلیم می‌شود، ولی در برابر سرما مقاومت می‌کند.
- توضیح: بر اساس متن «شیئاً فشيئاً» باید علت پیروزی خورشید تدریجی و مدارا کردن آن باشد.

۳۶- گزینه ۳ پاسخ است.

«از متن چه نتیجه‌ای می‌گیریم؟»

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) خشم بادی است، زمانی که حمله می‌کند، چراغ عقل را خاموش می‌کند.

(۲) برگردان با چیزی که نیکوتر است.

(۳) ملاطفت و مدارا قادر به بیرون آوردن افعی از مکانش است؛ (یعنی زبان خوش مار را از سوراخش بیرون می‌آورد).

(۴) نیرومند با غرور ضعیف می‌گردد.

توضیح: مفهوم اصلی متن ملاطفت و تدریجی بودن امور است.

۳۷- گزینه ۴ پاسخ است.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) هر که صبر پیشه کند، پیروز می‌شود!

(۲) و فروبرندگان خشم

(۳) به زیردست خود رحم کن تا مافوق به تو رحم کند. (۴) سیادت و سروری به تدریج حاصل می‌شود نه با شتابزدگی

توضیح: مفهوم اصلی متن صبر داشتن و تدریجی انجام دادن کارهاست تا بتوان به هدف اصلی رسید.

۳۸- گزینه ۱ پاسخ است.

حرکت‌گذاری کامل عبارت «أَنَا قُوَّةٌ أَدْمَرُ وَأُخْرِبُ الْبُيُوتَ وَالْجَمِيعَ يَخَافُونَ مِنِّي.»

مبتدا و مرفوع محلاً خبر و مرفوع مفعول به و منصوب

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۲) أَدْمَرُ ← أَدْمَرُ (مضارع متکلم وحده از باب تفعیل) / الْبُيُوتِ ← الْبُيُوتِ (مفعول به و منصوب)

(۳) أُخْرِبُ ← أُخْرِبُ (مضارع معلوم از باب تفعیل) / الْجَمِيعِ ← الْجَمِيعِ (مبتدا و مرفوع)

(۴) يَخَافُونَ ← يَخَافُونَ (مضارع معلوم) / مِنِّي ← مِنِّي (مَنْ + نِ (وقایه) + یِ)

۳۹- گزینه ۳ پاسخ است.

حرکت‌گذاری کامل عبارت: «أَمَّا الرَّجُلُ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِثِيَابِهِ بِشِدَّةٍ حَتَّى عَجَزَتِ الرِّيحُ، عِنْدَئِذٍ قَهَقَتِ الشَّمْسُ.»

مبتدا و مرفوع

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) قَهَقَ ← قَهَقَ (حرف عطف، حرف تحقیق یا تأکید) / الشَّمْسِ ← الشَّمْسِ (فاعل و مرفوع)

(۲) عَجَزَتْ ← عَجَزَتْ (فعل ماضی، صیغه‌ی للغائبه) / عِنْدِ ← عِنْدِ (مفعول فیه و منصوب)

(۴) الرِّيحِ ← الرِّيحِ (فاعل و مرفوع) / قَهَقَتِ ← قَهَقَتِ (فعل ماضی رباعی مجرد، صیغه‌ی للغائبه و چون بعد از آن اسمی «ال» دار

آمده کسره‌ی عارضی می‌گیرد).

۴۰- گزینه ۳ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) مهموز ← سالم (خ.ر.ب) / لازم ← متعدّد / مبنی للمجهول ← مبنی للمعلوم (مضارع مجهول باید عین الفعل آن مفتوح باشد.) /

نائب فاعله «البيوت» ← فاعله «أنا» المستتر / و الجملة خبر ... ← و الجملة فعلية و معطوف و تابع لجملة «أدمر»

(۲) مهموز ← سالم / مبنی للمجهول ← مبنی للمعلوم

(۴) من باب تفعل ← من باب تفعیل / مضاعف ← سالم / خبر و ... ← معطوف ...

۴۱- گزینه ۴ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) مزید ثلاثی من باب مفاعلة ← مجرد ثلاثی

(۲) مبنی ← معرب / الجملة فعلية و حالیه ← الجملة فعلية و خبر

(۳) مثال ← اجوف «خ. و. ف»

۴۲- گزینه ۴ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) صفة مشبهة (مصدره: سهل) ← اسم تفضیل (مصدره: سهوله) مبتدا و مرفوع، و الجملة اسمیة ← خبر «لَیسَ» و منصوب (لفظاً)

(۲) معرفّ بالإضافة ← نكرة

(۳) منصرف ← غیر منصرف (الاسم الممنوع من الصّرف) / اسم «لَیسَ» و مرفوع ← خبر «لَیسَ» و منصوب

۴۳- گزینه ۴ پاسخ است.

يَهْدِي (ه. د. ء) صحیح و مهموز اللام / يَسْمَعُ (س. م. ع) صحیح و سالم؛ ولی فعل‌های زیر معتل هستند:

(۱) أُر: امر حاضر از باب افعال (رأى: ناقص)

(۲) صِيحْتُ: ماضی ثلاثی مجرد (ص. ی. ح: أجوف)

(۳) رَنْتَ: ماضی ثلاثی مجرد (ر. ن. و: ناقص)

۴۴- گزینه ۲ پاسخ است.

«أربعة» جزء اعداد (۳-۱۰) می‌باشد؛ اولاً: معدود اعداد (۳-۱۰) باید جمع و مجرور باشد: غُرْفَةٌ ← غُرَفٌ ثانياً: اعداد (۳-۱۰) از نظر مذکر و مؤنث با معدود خویش رابطه‌ی عکس دارند: أربعة ← أَرْبع.

۴۵- گزینه ۲ پاسخ است.

زیرا «أَوْفَرُ» فعل مضارع معلوم از باب «تفعیل» است و فاعل آن ضمیر مستتر «أنا» می‌باشد. «الآن انگور و انجیر و خرما برای مهمان‌ها آماده می‌کنم.»

بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۱) تَوَقَّيْتُ فعل مجهول / جَدَّة: نائب فاعل و مرفوع تقدیراً «مادربزرگ مهربانم دو سال پیش فوت شده است.»

(۳) يُعْتَبَرُ: فعل مجهول / نائب فاعل: ضمیر «هو» مستتر «شیر خالص غذایی است که از بهترین مواد غذایی به شمار می‌رود.»

(۴) يَبِيعُ: فعل مجهول / نائب فاعل: ضمیر «هی» مستتر «این‌ها میوه‌های باغ دوستم هستند و با قیمت مناسب فروخته شده‌اند.»

۴۶- گزینه ۱ پاسخ است.

ماداما يسقيان ← مادامتا تُسْقِيانِ

۴۷- گزینه ۲ پاسخ است.

قَضَيْتُ: فعل و فاعله «ت» الضمير البارز / اللَّيْلُ: مفعول به و منصوب / اليوميّة: نعت (صفت مجرور بالتبعية من منعوته «الأعمال»؛ «شب را گذراندم در حالی که از کارهای روزمره خسته شده بودم»؛ ولی کلمات: «حَوْلَ، عِنْدَ، إِذَا، يَوْمًا، بَعْدَ» مفعول‌فیه هستند. در گزینه‌ی (۴) کلمه‌ی «أَيَّامٌ» اسم فعل ناقصه‌ی «تكون» و مرفوع است و مفعول‌فیه نیست.

۴۸- گزینه ۳ پاسخ است.

«شُكْرًا» مفعول مطلق برای فعل محذوف است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) شُكْرًا: مستثنی مفرغ و منصوب به اعراب مفعول به

(۲) شُكْرًا: تمییز نسبت و منصوب

(۴) شُكْرًا: اسم «إِنَّ» و منصوب / الشُّكْرُ مجرور به حرف جرّ

۴۹- گزینه ۲ پاسخ است.

نَذَرُ: فعل و فاعله ضمیر «نَحْنُ» المستتر «فعل متعدّ» / كُلٌّ: مفعول به و منصوب است: «دوستان شهید ما برای راحتی ما تلاش کردند و همواره همگی آنان را یاد می‌کنیم!»؛ ولی «كُلٌّ» در دیگر گزینه‌ها تأکید معنوی «مُؤَكَّد» می‌باشد.

۵۰- گزینه ۱ پاسخ است.

العلماء: مبتدا / هم: ضمیر فصل (عماد) / الَّذِينَ: خبر مفرد / لَا يَسْتَسْلِمُونَ: فعل و فاعل «جمه‌ی صله» / أَمَامَ: مفعول‌فیه / حوادث: مضاف‌الیه / الدَّهر: مضاف‌الیه / أَبَدًا: مفعول‌فیه: «دانشمندان همان کسانی هستند که هرگز در برابر حوادث روزگار تسلیم نمی‌شوند»؛ ولی کلمات: «گزینه‌ی (۲): الجميلة، النَّادِرَة: صفت مفرد / گزینه‌ی (۳): لَمْ نلتفت...: جمه‌ی وصفیه / گزینه‌ی (۴): لَمْ يستطع الآخرون: جمه‌ی وصفیه است.»

دین و زندگی

۵۱- گزینه ۱ پاسخ است.

۵۲- گزینه ۲ پاسخ است.

با توجه به مفهوم آیهی شریفه «و نعلم ما توسوس به نفسه: و به آن چه نفس او وسوسه می‌کند، آگاهیم.» وسوسه‌های نفسانی انسان، معلوم ذات باری تعالی است و این امر به دلیل قرب وجودی خداوند به انسان می‌باشد که در ادامه‌ی آیه، به آن اشاره شده است: «و نحن اقرب الیه من حبل الوريد: ما به او از رگ گردن نزدیک‌تر هستیم.»

۵۳- گزینه ۱ پاسخ است.

۵۴- گزینه ۳ پاسخ است.

با توجه به عبارت «توفاهم الملائكة» این پرسش و پاسخ میان فرشتگان و انسان‌ها، مربوط به عالم برزخ است که روح به صورت تمام و کمال دریافت می‌گردد و ملائکه در جواب اینان می‌گویند: «الم تکن ارض الله واسعة فتهاجروا فیها فاولئک ماواهم جهنم و ساءت مصیراً».

۵۵- گزینه ۱ پاسخ است.

۵۶- گزینه ۴ پاسخ است.

۵۷- از کتاب حذف شده است.

۵۸- گزینه ۴ پاسخ است.

در این آیه خداوند علاوه بر تعیین حد پوشش، علت آن را نیز ذکر کرده است: «ذلک ادنی أن یعرفن فلا یؤذین، این کار از این جهت بهتر است که به (عفاف) شناخته شوند تا مورد اذیت قرار نگیرند.»

۵۹- گزینه ۴ پاسخ است.

۶۰- گزینه ۴ پاسخ است.

برای تشخیص درست هدف، خداوند دو چراغ راه به انسان داده است: عقل در درون وجود او که بیانگر هدایت عمومی و فرستادگان الهی در بیرون که بیانگر هدایت تشریعی انسان از جانب خدا می‌باشد. هدایت دو گونه است: هدایت تکوینی یا عمومی و هدایت تشریعی. انسان تابع هر دو هدایت است. بدن انسان، تعقل و تفکر و قدرت اختیار در او تابع هدایت عمومی است. بنابراین عقل که وسیله‌ی فهم پیام الهی است، بیان‌گر هدایت عمومی می‌باشد. اما هدایت ویژه‌ی انسان با ارسال پیامبران و کتاب، هدایت تشریعی نامیده می‌شود. بنابراین «ارسال رسل» که حجت آشکار است، بیان‌گر هدایت تشریعی است.

۶۱- گزینه ۴ پاسخ است.

با توجه به آیهی شریفه «إن الدین عند الله الاسلام و ما اختلف الذین اتوا الكتاب إلا من بعد ما جاءهم العلم بغیا بینهم: همانا دین نزد خدا اسلام است و اختلاف نکردند آنان که به آن‌ها کتاب داده شد (اهل کتاب) مگر بعد از آن که از حقیقت آگاه شدند (اختلافی) از روی ستم و تجاوز.» اهل کتاب بعد از آن که از حقیقت آگاه شدند، از روی ستم و تجاوز این اختلاف را به راه انداختند.

۶۲- گزینه ۲ پاسخ است.

۶۳- گزینه ۳ پاسخ است.

۶۴- گزینه ۳ پاسخ است.

حدیث غدیر را صد و ده نفر از اصحاب پیامبر که در غدیر حاضر بوده‌اند، بی‌هیچ واسطه‌ای از ایشان نقل کرده‌اند. و قبل از حدیث غدیر آیهی شریفه «یا ایها الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک و إن لم تفعل فما بلغت رسالته» بر پیامبر نازل شد و ایشان مأمور گردید تا جانشین خود را به مردم معرفی نماید.

۶۵- گزینه ۳ پاسخ است.

۶۶- گزینه ۳ پاسخ است.

در آیهی ۱۱ سوره‌ی رعد خداوند می‌فرماید: «خداوند وضع هیچ گروهی را تغییر نمی‌دهد، مگر آن که آن‌ها خود وضع خویش را دگرگون سازند.» بنابراین براساس ترجمه‌ی آیه، علت اصلی غیبت امام عصر، عدم تغییر و تحول درونی همه یا بیش‌تر افراد جامعه است. پیامبر اکرم فرمودند: «مثل ظهور حضرت مهدی (عج) مثل برپایی قیامت است. مهدی (عج) نمی‌آید مگر ناگهانی.»

۶۷- گزینه ۴ پاسخ است.

آیهی ۱۲۲ سوره‌ی توبه پیرامون وجوب کوچ کردن برای مؤمنان، می‌فرماید: «و ما کان المؤمنون لینفرو کافةً فلولاً نفر من کلّ فرقةٍ منهم طائفةً، و مؤمنان را نباید که همگی بیرون روند پس چرا از هر گروهی، جمعی از آن‌ها کوچ نکنند.» ادامه‌ی آیه به هدف این کوچ کردن اشاره می‌کند.

۶۸- گزینه ۲ پاسخ است.

با توجه به ادامه‌ی آیهی شریفه که می‌فرماید: «و جعل لکم من ازواجکم بنین و حفدة، و از همسرانتان برای شما فرزندان و نوادگان قرار داد.» دلالت بر سومین هدف تشکیل خانواده یعنی رشد و پرورش فرزندان دارد.

۶۹- گزینه ۱ پاسخ است.

۷۰- گزینه ۱ پاسخ است.

با توجه به مفهوم آیه «لو كنا نسمع او نعقل ما كنا في اصحاب السعير، اگر می شنیدیم یا تعقل می کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.» افراد حق پذیر تابع دلیل هستند و وقتی عقل آنان حقیقتی را یافت، به دنبال آن می روند. لذا این آیه به «تقویت روحیه ی حق پذیری» از برنامه های رسیدن به اخلاص، اشاره دارد.

۷۱- گزینه ۲ پاسخ است.

۷۲- گزینه ۴ پاسخ است.

۷۳- گزینه ۱ پاسخ است.

۷۴- گزینه ۲ پاسخ است.

۷۵- گزینه ۳ پاسخ است.

با توجه به آیه، روش های تبلیغی که خداوند به پیامبر آموزش می دهد «بالحكمة: دانش استوار»، «الموعظة الحسنة: اندرز نیکو» و «جادلهم بالتي هي احسن: جدل به شیوه ی نیکو» است. لازمه ی به کارگیری این روش ها، تقویت عقل و خرد و تأمل خردمندانه در اسلام است.

زبان انگلیسی

۷۶- گزینه ۱ پاسخ است.

آیا مری می داند آن ها چه کسی را در مهمانی قبلی دیدند؟
توضیح: کلمه ی پرسشی whom در وسط جمله به کار رفته است. بنابراین ساختار جمله بعد از آن از حالت پرسشی خارج و به صورت خبری بیان می شود. با توجه به مفهوم جمله که به زمان گذشته اشاره دارد، گزینه ی «۲» نادرست است.

۷۷- گزینه ۱ پاسخ است.

معلم آن قدر خسته بود که نتوانست به تدریس اش ادامه دهد.

توضیح: جمله وارده ی نتیجه، that- clause است، بنابراین so یا such صحیح است. با توجه به ساختار زیر، so صحیح است:

(جمله + that) + قید / صفت + so

۷۸- گزینه ۳ پاسخ است.

A: چی شده؟ نگران به نظر می رسی.

B: (نگران) هستم. همسرم مریض است. فکر می کنم شاید او داروی اشتباهی خورده باشد.

توضیح: ساختار "may/might + have +pp" برای بیان احتمال انجام عملی در گذشته به کار می رود.

۷۹- گزینه ۲ پاسخ است.

هیچ وقت برای یاد گرفتن (حفظ کردن) شعر حافظه ی خوبی نداشته ام.

(۴) تأثیر، اثر

(۳) سرگرمی

(۲) حافظه

(۱) گزارش

۸۰- گزینه ۴ پاسخ است.

او در رسیدگی کردن به وظایفش خیلی توانا است.

(۲) آزاد کردن، ترشح کردن

(۱) بردن، برنده شدن

(۴) از عهده (چیزی) برآمدن، رسیدگی کردن به

(۳) دنبال کردن، پیروی کردن

۸۱- گزینه ۱ پاسخ است.

گوش کن، مری! مشکلی دارم که می خواهم (در مورد آن) با تو صحبت کنم. "concern" (نگرانی، دلوایی) به معنی "Problem" می باشد.

(۴) تضاد

(۳) تعجب

(۲) تماس، برخورد

(۱) مشکل، گرفتاری

۸۲- گزینه ۳ پاسخ است.

این کتاب تمام اطلاعاتی را که نیاز دارید در اختیاران قرار خواهد داد.

(۴) اندازه گرفتن

(۳) فراهم کردن

(۲) ارزیابی کردن

(۱) عکس العمل نشان دادن

توضیح: چیزی را در اختیار کسی گذاشتن / چیزی را برای کسی فراهم کردن provide sb with sth

۸۳- گزینه ۱ پاسخ است.

من استفاده مؤثر از رنگ ها را در نقاشی هایش تحسین می کنم.

(۴) ذهنی، روحی

(۳) عمومی

(۲) مستقیم، راست

(۱) مؤثر

۸۴- گزینه ۴ پاسخ است.

من شخصاً فکر می کنم که امروز آن قدر هوا سرد است که نمی توان بیرون رفت.

(۴) شخصاً

(۳) به شدت

(۲) قبلاً، سابقاً

(۱) به طور خلاصه

۸۵- گزینه ۲ پاسخ است.

همه‌ی پارکومترها اشغال شده بود، بنابراین مجبور بودیم دنبال پارکینگ بگردیم.

(۱) صدای ... را بلند کردن (۲) دنبال ... گشتن (۳) برداشتن (۴) اصرار ورزیدن بر، تأکید کردن بر

■ ترجمه‌ی Cloze Test:

روان‌شناسی، علم فعالیت ذهنی است. منظور از فعالیت ذهنی، کارکردهای ذهن، هم‌چون تفکر، یادآوری، خواب دیدن، شناختن یک دوست و درک زبان است. فعالیت ذهنی هم‌چنین شامل هیجانات یا احساسات هم‌چون لذت و اضطراب و حالاتی هم‌چون خستگی و نگرانی است. ما فعالیت ذهنی‌مان را در رفتارمان نشان می‌دهیم، برای مثال وقتی که صحبت می‌کنیم یا می‌نویسیم، با موقعی که کاری مثل تنیس بازی کردن که نیاز به مهارت دارد، انجام می‌دهیم.

۸۶- گزینه ۴ پاسخ است.

(۱) شکل‌گیری (۲) انتظار (۳) ارائه، سخنرانی (۴) کارکرد، عملکرد

۸۷- گزینه ۳ پاسخ است.

(۱) تأکید کردن بر (۲) اظهار کردن، نشان دادن (۳) شناختن، به جا آوردن (۴) تعمیم دادن

۸۸- گزینه ۳ پاسخ است.

(۱) بنابراین (۲) هم، هم‌چنین (۳) هم، هم‌چنین (۴) هم

توضیح: too به معنای «هم، هم‌چنین» در انتهای جمله به کار می‌رود و either نیز به معنای «هم» در جمله‌ی منفی به کار می‌رود.

۸۹- گزینه ۱ پاسخ است.

(۱) رفتار (۲) توانایی (۳) اساس (۴) مغز

۹۰- گزینه ۲ پاسخ است.

(۱) تصور کردن (۲) نیاز داشتن (۳) تولید کردن (۴) فهمیدن

■ ترجمه‌ی درک مطلب (۱):

اکثر کفش‌ها به لحاظ طرح اصلی از یک بخش ضخیم زیرین که با عنوان کفه‌ی کفش شناخته می‌شود و فرسایش ناشی از راه رفتن را تحمل می‌کند، و یک بخش نازک‌تر فوقانی که پا را دربرمی‌گیرد، درست شده‌اند. با این حال، از آن جایی که کفش‌ها (به شیوه‌ای) درست می‌شوند که مناسب افرادی باشند که در مناطق استوایی گرفته تا مناطق بسیار سرد زندگی می‌کنند، تنوع بسیار زیادی از کفش در تمام دوره‌ها تولید شده است. امروزه، عمدتاً این کفش‌های زنانه هستند که سال به سال با طرح‌های متفاوت ساخته می‌شوند. کفش‌های مردانه بسیار کم‌تر تغییر می‌کنند، گرچه در قرون گذشته به اندازه‌ی کفش‌های زنانه تغییر کرده‌اند. اکثر مردم دنیای باستان صندل‌هایی با کف چرمی یا چوبی می‌پوشیدند. این صندل‌ها در مقبره‌ی مصریان باستان یافت شده‌اند. یونانیان کفش‌ها را برای استحمام و پوتین‌های ساق بلند را برای شکار می‌پوشیدند [مردم قوم] مینوان‌های کرت و رومیان نیز از این کفش‌ها می‌پوشیدند. در قرون وسطی، کفش‌ها نوک تیز، اما راحت بودند. چون از چرم نرم یا پارچه درست شده بودند تا مناسب شکل پا باشند.

۹۱- گزینه ۳ پاسخ است.

این متن بیش‌تر درباره‌ی ..... است.

(۱) کفش‌های مردانه و زنانه (۲) تنوع کفش‌های مُد روز

(۳) کفش در شرایط اقلیمی و دوره‌های مختلف (۴) طرح‌های کفش در جهان باستان

۹۲- گزینه ۳ پاسخ است.

در قرون وسطی، .....

(۱) کفش‌ها مثل چرم، نرم و تیز بودند (۲) کفش‌ها در عین کوچکی راحت بودند.

(۳) مردم دوست داشتند پاهایشان راحت باشد (۴) پاهای مردم مناسب کفش‌ها بود.

۹۳- گزینه ۱ پاسخ است.

طبق متن کدام جمله درست نیست؟

(۱) زنان کفش‌های بیش‌تری نسبت به مردان به پا می‌کردند. (۲) کفش‌های مردانه نسبت به کفش‌های زنانه تنوع کم‌تری دارند.

(۳) کفش‌ها بسته به شرایط اقلیمی متفاوت هستند. (۴) یونانی‌ها برای مقاصد مختلف کفش‌های مختلفی می‌پوشیدند.

۹۴- گزینه ۴ پاسخ است.

کلمه‌ی "they" در خط ۵ به "men's shoes" اشاره می‌کند.

(۱) کفش‌های زنانه (۲) الگوها (۳) مردان (۴) کفش‌های مردانه

۹۵- گزینه ۲ پاسخ است.

کلمه‌ی "tremendous" (عظیم، بسیار زیاد) در خط ۳ نزدیک‌ترین معنی را به "great" دارد.

(۱) دقیق (۲) زیاد (۳) اضافی (۴) جدی

■ ترجمه‌ی درک مطلب (۲):

رابرت آدام فرزند معماری به نام ویلیام آدام بود و سه برادر داشت که آن‌ها هم معمار بودند. ساختمان‌هایی که آدام با آن‌ها (برادرانش) طراحی می‌کرد، ساده بودند و نمایی آراسته داشتند و اتاق‌های بزرگ درون (ساختمان‌ها نیز) به زیبایی طراحی و مزین شده بودند. او به کمک سه گنجه و دیوارهای قوسی یا گاهی اوقات ردیفی از ستون‌ها در انتهای یک قسمت طراحی را جذاب‌تر می‌کرد. سقف‌ها و دیوارها، نقش‌های زیبای گچ‌کاری شده داشتند که با رنگ‌های روشن رنگ‌آمیزی شده بودند. رابرت آدام علاوه بر طراحی خانه‌ها و تزئین اتاق‌ها، اثاثیه را هم طراحی می‌کرد تا در اتاق‌ها قرار بگیرند. اثاثیه، پیش‌بخاری‌ها، دستگیره‌های در و حتی پوشش‌های سوراخ کلیدها همگی با دقت طراحی و ساخته می‌شدند. بخش عمده‌ی کار وی درون خانه‌های موجود هم‌چون سیون هاوس در نزدیکی لندن انجام شد. بهترین خانه‌های ویلاقی او هم‌چون کن‌وود در لندن و هرود هاوس در یورک‌شایر، از سال ۱۷۶۰ تا اوایل دهه‌ی ۱۷۷۰ میلادی ساخته شدند.

آدام [علم] معماری را در خارج از کشور هنگامی که در تور بزرگ ایتالیایی بود، فرا گرفت. او علی‌الخصوص به خانه‌های شهر پومپی روم علاقه داشت و از دکوراسیون آن‌ها در طراحی‌هایش نسخه‌برداری کرد. او در سال ۱۷۵۸ در لندن مستقر شد و بعداً برادرش جیمز نیز به او پیوست. وقتی آدام طرحی برای دکوراسیون‌های گچ‌کاری را می‌ساخت، در چند خانه می‌شد از آن استفاده کرد، چون که می‌شد از قالب‌های گچ دوباره بهره گرفت.

۹۶- گزینه ۲ پاسخ است.

طبق متن، کدام جمله درست نیست؟

(۱) رابرت آدام از معماری ایتالیایی استفاده می‌کرد.

(۲) ویلیام آدام در خارج ساختمان‌ها را تزئین می‌کرد.

(۳) آدام در یک کشور خارجی معماری خوانده بود.

(۴) ساختمان‌هایی که آدام طراحی می‌کرد، در بعضی قسمت‌ها هلالی بودند.

۹۷- گزینه ۴ پاسخ است.

طبق متن، بیش‌تر کارهای آدام ..... انجام شد.

(۱) از سال ۱۷۶۰ تا سال ۱۷۷۰

(۳) داخل بهترین خانه‌های ویلاقی‌اش

(۲) در شهر رومی

(۴) داخل خانه‌های موجود نزدیک لندن

۹۸- گزینه ۲ پاسخ است.

دکوراسیون در طراحی‌های آدام از ..... نسخه‌برداری می‌شد.

(۴) بهترین خانه‌های انگلستان

(۳) خانه‌های لندن

(۲) خانه‌های پومپی

(۱) کار برادرش

۹۹- گزینه ۴ پاسخ است.

آدام می‌توانست بیش از یک بار از طرح‌های دکوراسیون استفاده کند، چون که .....

(۱) خودش می‌توانست آن‌ها را ایجاد کند.

(۲) آن‌ها را بیش از یک بار طراحی می‌کرد.

(۳) چندین دکوراسیون گچ‌کاری شده برای خانه‌ها درست می‌کرد.

(۴) از قالب‌هایی استفاده می‌کرد که دفعات زیادی می‌توانستند مورد استفاده قرار بگیرند.

۱۰۰- گزینه ۳ پاسخ است.

بهترین عنوان برای این متن می‌تواند ..... باشد.

(۴) بهترین و پرآوازه‌ترین معمارها

(۲) بهترین اثر ویلیام آدام

(۳) رابرت آدام به عنوان معمار

(۱) تاریخچه‌ی معماری

ریاضیات

۱۰۱- گزینه ۴ پاسخ است.

دو مجموعه‌ی A و B با پایان هستند، یعنی تعداد عضوهایشان (A و B غیر تهی‌اند) قابل شمارش است و به عبارتی متناهی هستند. چون اجتماع و اشتراک A و B هم‌ارز شده است ($A \cup B \cong A \cap B$) پس تعداد عضوهای آن‌ها با هم برابر است، یعنی $n(A \cup B) = n(A \cap B)$ طبق قوانین مجموعه‌ها، فقط در صورتی تعداد اعضای $A \cup B$ و $A \cap B$ یکسان می‌گردد که $A \cup B$ و $A \cap B$ با هم مساوی باشند و می‌دانیم که از مساوی بودن $A \cup B$ و $A \cap B$ می‌توان نتیجه گرفت دو مجموعه‌ی A و B مساویند و دو مجموعه‌ی مساوی همواره هم‌ارزند. توضیحات فوق را می‌توان این گونه بیان کرد:

$$A \cup B = A \cap B \Rightarrow n(A \cup B) = n(A \cap B) \Rightarrow A \cup B = A \cap B \Rightarrow A = B \Rightarrow A \cong B$$

۱۰۲- گزینه ۳ پاسخ است.

روش اول: با یک تقسیم ساده باقیمانده را می‌یابیم:

$$\begin{array}{r} x^4 - x^3 \\ -(x^4 + 2x) \\ \hline -x^3 - 2x^2 \\ -(-x^3 - 2x) \\ \hline -2x^2 + 2x \\ -(-2x^2 - 4) \\ \hline 2x + 4 \end{array} \quad \begin{array}{l} x^2 + 2 \\ x^2 - x - 2 \\ \frac{x^4}{x^2} = x^2 \\ \frac{-x^3}{x^2} = -x \\ \frac{-2x^2}{x^2} = -2 \end{array}$$

بنابراین باقیمانده‌ی تقسیم برابر $2x + 4$ است.

روش دوم: برای پیدا کردن باقیمانده‌ی تقسیم $f(x)$ بر $g(x)$ می‌توان $g(x)$ را برابر صفر قرار داد و نتیجه‌ی به دست آمده را در $f(x)$ جای‌گذاری کرد. به عنوان مثال برای پیدا کردن باقیمانده‌ی $x^2 + x - 1$ بر $x - 3 = 0$ ابتدا $x - 3 = 0$ را حل می‌کنیم، که به نتیجه‌ی $x = 3$ می‌رسیم، حال باقی مانده برابر است با:

$$x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3 \Rightarrow x^2 + x - 1 = 9 + 3 - 1 = 11$$

و اما پاسخ سؤال:

$$x^2 + 2 = 0 \Rightarrow x^2 = -2 \Rightarrow x^4 - x^3 = (x^2)^2 - x^2(x) = (-2)^2 - (-2)(x) = 4 + 2x$$

۱۰۳- گزینه ۴ پاسخ است.

این سؤال به کمی ابتکار احتیاج دارد، ابتدا عدد -3 را به صورت $-4 + 1$ می‌نویسیم:

$$\begin{aligned} 4a^2 - 4a - b^2 - 4b - 3 &= 4a^2 - 4a - b^2 - 4b - 4 + 1 \\ &= (4a^2 - 4a + 1) - (b^2 + 4b + 4) = (2a - 1)^2 - (b + 2)^2 = (2a - 1 - b - 2)(2a - 1 + b + 2) = (2a - b - 3)(2a + b + 1) \end{aligned}$$

مربع کامل   مربع کامل   اتحاد مزدوج

۱۰۴- گزینه ۲ پاسخ است.

همان طور که می‌دانید $\sqrt{2} \approx 1/4$ و $\sqrt{3} \approx 1/7$ و $\sqrt{5} \approx 2/2$ است. در این سؤال با یک عبارت قدرمطلقى مواجه هستیم که برای ساده کردن آن باید علامت عبارت داخل قدر مطلق را تعیین کنیم، داریم:

$$2 - \sqrt{3} \approx 2 - 1/7 \approx 0/3 \quad \text{و} \quad 1 - \sqrt{3} \approx 1 - 1/7 \approx 0/7$$

$$\left| 2 - \sqrt{3} \right| - \sqrt{3} \left| 1 - \sqrt{3} \right| = (2 - \sqrt{3}) - \sqrt{3}(-1 + \sqrt{3}) = 2 - \sqrt{3} + \sqrt{3} - 3 = -1$$

مثبت   منفی

۱۰۵- گزینه ۴ پاسخ است.

برای ساده کردن عبارت داده شده به رابطه‌ی زیر احتیاج داریم:

$$\sin^2 \theta + \cos^2 \theta = 1 \Rightarrow \cos^2 \theta = 1 - \sin^2 \theta$$

بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} \frac{\cos^2 \theta}{(1 - \sin^2 \theta)(1 + \frac{1}{\cos^2 \theta})} - \frac{(1 - \cos^2 \theta)^2}{\cos^2 \theta} &= (\cos^2 \theta + 1) - (1 + \cos^2 \theta - 2 \cos \theta) \\ &= \cancel{\cos^2 \theta} + 1 - 1 - \cancel{\cos^2 \theta} + 2 \cos \theta = 2 \cos \theta \end{aligned}$$

اتحاد مربع دو جمله‌ای

۱۰۶- گزینه ۱ پاسخ است.

چون میزان تحصیلات افراد دارای نوعی ترتیب است (دیپلم، فوق دیپلم، لیسانس،...) پس متغیر کیفی ترتیبی می‌باشد.

۱۰۷- گزینه ۴ پاسخ است.

همان طور که می دانید، دامنه ی تغییرات، اختلاف بین ماکسیمم و مینیمم داده هاست، یعنی:

$$R = \text{Max} - \text{Min} = ۸۶ - ۶۵ = ۲۱ \Rightarrow \text{کمترین داده} - \text{بیشترین داده} = \text{دامنه ی تغییرات}$$

ضمناً وقتی داده های آماری با دامنه ی تغییرات R در k دسته به طول C طبقه بندی شود، رابطه ی $C = \frac{R}{k}$ بین آن ها برقرار خواهد بود، در نتیجه:

$$C = \frac{R}{k} \Rightarrow C = \frac{۲۱}{۷} = ۳$$

بنابراین ۷ دسته به طول ۳ به وجود می آید، که مینیمم (کمترین) داده ها ۶۵ است. یعنی کران پایین دسته ی اول ۶۵ است. می دانیم از کران پایین دسته ی اول تا کران پایین دسته ی پنجم به اندازه ی ۴ برابر طول دسته فاصله است.

$$۴C = \text{کران پایین دسته ی اول} = \text{کران پایین دسته ی پنجم}$$

$$۴(۳) = ۱۲ + ۶۵ = ۷۷ = \text{کران پایین دسته ی پنجم}$$

مقدار مشترک داده های دسته ی پنجم همان مرکز دسته ی پنجم است:

$$\frac{۳}{۲} + ۷۷ = \frac{۳}{۲} + ۷۷ = ۷۷ + ۱/۵ = ۷۸/۵$$

۱۰۸- گزینه ۳ پاسخ است.

برای پیدا کردن میانه ابتدا داده ها را مرتب می کنیم. اگر تعداد داده ها فرد بود، عدد وسط میانه است و اگر تعداد داده ها زوج بود، میانگین دو عدد وسط، میانه خواهد بود، پس داریم:

داده های قبل از میانه (یعنی ۵، ۶، ۷، ۸) را حذف می کنیم، در این صورت داده های باقیمانده ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۳ خواهند بود که برای یافتن واریانس آن ها به صورت زیر عمل می کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۱۳ + ۱۳ + ۱۱ + ۱۰ + ۸}{۵} = \frac{۵۵}{۵} = ۱۱$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^5 (x_i - \bar{x})^2}{5} = \frac{(۱۳-۱۱)^2 + (۱۳-۱۱)^2 + (۱۱-۱۱)^2 + (۱۰-۱۱)^2 + (۸-۱۱)^2}{5} = \frac{۱۸}{5} = ۳/۶$$

۱۰۹- گزینه ۲ پاسخ است.

$$f(x) = \sqrt{-x^2 + 4x + 12}$$

حاصل هریک از مقادیر خواسته شده را جداگانه محاسبه می کنیم:

$$f(2 + \sqrt{7}) = \sqrt{-(2 + \sqrt{7})^2 + 4(2 + \sqrt{7}) + 12} = \sqrt{-(4 + 4\sqrt{7} + 7) + 8 + 4\sqrt{7} + 12} = \sqrt{-4 - 4\sqrt{7} - 7 + 20 + 4\sqrt{7}} = \sqrt{9} = 3$$

$$f(2) = \sqrt{-(2)^2 + 4(2) + 12} = \sqrt{-4 + 8 + 12} = \sqrt{16} = 4$$

$$f(2 + \sqrt{7}) - f(2) = 3 - 4 = -1$$

حاصل نهایی عبارت برابر است با:

روش دیگر: برای محاسبه ی ساده تر، ابتدا عبارت زیر رادیکال را تجزیه می کنیم:

$$-x^2 + 4x + 12 = -(x^2 - 4x - 12) = -(x - 6)(x + 2)$$

اتحاد جمله مشترک

حال مقادیر $f(2)$ و $f(2 + \sqrt{7})$ را حساب می کنیم:

$$f(x) = \sqrt{-(x-6)(x+2)} \Rightarrow \begin{cases} f(2) = \sqrt{-(2-6)(2+2)} = \sqrt{16} = 4 \\ f(2 + \sqrt{7}) = \sqrt{-(2 + \sqrt{7} - 6)(2 + \sqrt{7} + 2)} = \sqrt{-(\sqrt{7} - 4)(\sqrt{7} + 4)} = \sqrt{-(7 - 16)} = \sqrt{9} = 3 \end{cases}$$

اتحاد مزدوج

$$\Rightarrow f(2 + \sqrt{7}) - f(2) = 3 - 4 = -1$$

۱۱۰- گزینه ۲ پاسخ است.

برای پیدا کردن محل برخورد یک خط با محور y ها، باید در معادله ی خط، x را برابر با صفر قرار دهیم، پس ابتدا باید معادله ی خط را به دست آوریم و برای این منظور ابتدا به شیب خط احتیاج داریم:

$$\begin{cases} A(2, 5) \\ B(-4, 1) \end{cases} \Rightarrow m_{AB} = \frac{5-1}{2-(-4)} = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

حال به کمک مختصات یکی از نقاط A یا B معادله ی گذرا از A و B را می نویسیم:

$$\begin{cases} m = \frac{2}{3} \\ A(2, 5) \end{cases} \Rightarrow y - y_0 = m(x - x_0) \Rightarrow y - 5 = \frac{2}{3}(x - 2) \Rightarrow y = \frac{2}{3}x + \frac{11}{3}$$

$$x = 0 \Rightarrow y = 0 + \frac{11}{3} = \frac{11}{3} = 3\frac{2}{3}$$

حال با قرار دادن $x = 0$ محل برخورد تابع با محور y را می یابیم:

۱۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.

برای حل معادلات شامل رادیکال (معادلات اصم) یکی از راه‌های مفید، به توان رساندن طرفین معادله است:

$$2x+1=\sqrt{11x-2} \xrightarrow{\text{به توان ۲ می‌رسانیم}} (2x+1)^2=11x-2 \Rightarrow 4x^2+4x+1=11x-2$$

$$\Rightarrow 4x^2-7x+3=0 \xrightarrow{\Delta=(-7)^2-4(4)(3)=49-48=1} x=\frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}=\frac{7 \pm \sqrt{1}}{8} \Rightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=\frac{3}{4} \end{cases}$$

با جایگذاری در معادله‌ی $2x+1=\sqrt{11x-2}$ هر دو جواب قابل قبول است، بنابراین قدر مطلق تفاضل دو ریشه برابر با $\frac{1}{4}$ است.

تذکر ۱: در معادله‌ی درجه دو $ax^2+bx+c=0$ وقتی دو ریشه وجود دارد ($\Delta > 0$) تفاضل دو ریشه از رابطه‌ی $|x_2-x_1|=\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ به دست

$$4x^2-7x+3=0 \Rightarrow |x_2-x_1|=\frac{\sqrt{(-7)^2-4(4)(3)}}{4}=\frac{1}{4}$$

می‌آید، مثلاً در این سؤال داریم:

تذکر ۲: در معادله‌ی درجه دو $ax^2+bx+c=0$

(۱) اگر $a+b+c=0$ باشد، یکی از ریشه‌ها $x_1=1$ و ریشه‌ی دیگر $x_2=-\frac{c}{a}$ است.

(۲) اگر $a+c=b$ باشد، یکی از ریشه‌ها $x_1=-1$ و ریشه‌ی دیگر $x_2=-\frac{c}{a}$ است.

مثلاً در این سؤال در مرحله‌ی آخر به معادله‌ی $4x^2-7x+3=0$ رسیدیم، پس داریم:

$$\begin{cases} a=x^2 \text{ ضریب} = 4 \\ b=x \text{ ضریب} = -7 \\ c=\text{عدد ثابت} = 3 \end{cases} \xrightarrow{a+b+c=0} \begin{cases} x_1=1 \\ x_2=-\frac{3}{4} \end{cases} \Rightarrow |x_2-x_1|=\frac{1}{4}$$

۱۱۲- گزینه ۳ پاسخ است.

اولاً: سهمی رو به پایین باز شده است، پس ضریب x^2 منفی خواهد بود، یعنی یکی از دو گزینه‌ی (۳) یا (۴) درست است.

$$y=-x^2+4x+5 \xrightarrow{x=-\frac{b}{2a}} x=-\frac{4}{2(-1)}=2$$

ثانیاً: طول راس سهمی عددی مثبت است، پس گزینه‌ی (۳) درست است:

۱۱۳- گزینه ۴ پاسخ است.

ارقام زوج و غیر صفر ۲، ۴، ۶، ۸ هستند. تعداد اعداد ۵ رقمی که می‌توان با این ارقام ساخت به صورت زیر به دست می‌آید:

یکان دهگان صدگان یکان دهگان هزار

۴	۴	۴	۴	۴

$$=4^5=1024$$

در هر خانه یکی از ارقام ۲ یا ۴ یا ۶ یا ۸ قرار می‌گیرد

۱۱۴- گزینه ۳ پاسخ است.

به مثال‌های زیر دقت کنید:

۹ بر ۳ بخش پذیر است $\rightarrow$ چون 9×5 بر ۳ بخش پذیر است.

۱۲ بر ۴ بخش پذیر است $\rightarrow$ چون 12×5 بر ۴ بخش پذیر است.

۱۸ بر ۶ بخش پذیر است $\rightarrow$ چون 18×5 بر ۶ بخش پذیر است.

در هر سه مثال فوق، عدد ۵ که عددی اول است بر ۳، ۴ و ۶ بخش پذیر نیست ولی وقتی در ۹، ۱۲ و ۱۸ ضرب می‌شود، حاصل بر آن‌ها بخش پذیر می‌شود، یعنی اگر a عددی اول باشد، عدد $a \times b$ وقتی بر c بخش پذیر است که b بر c بخش پذیر باشد. با دانستن این اصل به حل سؤال می‌پردازیم:

$$\overline{abab} = b + 10a + 100b + 1000a = 1010a + 101b = 101(10a + b) = 101ab$$

در $\overline{ab \times 101}$ عدد ۱۰۱ اول است (چرا؟)، پس فقط در صورتی $101 \times ab$ مضرب ۱۰۳ خواهد بود که ab مضرب ۱۰۳ باشد (طبق اصلی که قبلاً درستی آن را پذیرفته‌ایم) که چنین چیزی امکان پذیر نیست، چون ab یک عدد دو رقمی است و نمی‌تواند مضرب یک عدد سه رقمی مثل ۱۰۳ باشد. پس به کمک استدلال استنتاجی (نتیجه‌گیری به کمک حقایقی که قبلاً درستی آن‌ها را پذیرفته‌ایم) می‌فهمیم که عدد $\overline{abab}$ مضرب ۱۰۳ نیست. البته همین که بدانید روش اثبات به کمک استدلال استنتاجی انجام می‌شود، برای پاسخ‌گویی به تست کافی است!

۱۱۵- گزینه ۱ پاسخ است.

در یک دنباله‌ی هندسی با جمله‌ی اول a و قدر نسبت r ، جمله‌ی n ام از رابطه‌ی $a_n = ar^{n-1}$ به دست می‌آید.

$$\begin{cases} a_1 + a_7 = \frac{9}{2} \Rightarrow a + ar^6 = \frac{9}{2} \Rightarrow a(1+r^6) = \frac{9}{2} \\ a_4 + a_8 = 36 \Rightarrow ar^3 + ar^7 = 36 \Rightarrow ar^3(1+r^4) = 36 \end{cases}$$

دو رابطه را بر هم تقسیم می‌کنیم:

$$\Rightarrow \frac{a(1+r)}{ar^3(1+r)} = \frac{\frac{9}{2}}{36} \Rightarrow \frac{1}{r^3} = \frac{1}{8} \Rightarrow r^3 = 8 \Rightarrow r = 2$$

چون $a(1+r) = \frac{9}{2}$ است، پس:

$$a(1+r) = \frac{9}{2} \Rightarrow a = \frac{9}{2} = \frac{3}{2} \Rightarrow a_7 = ar^6 = \frac{3}{2}(2)^6 = 6$$

۱۱۶- گزینه ۱ پاسخ است.

آرایه‌ی داده شده، همان آرایه‌ی مربعی است. (لطفاً ۴۵ درجه شکل‌ها را بچرخانید تا متوجه شوید!!) پس تعداد صفرهای مرحله‌ی n ام برابر با n^2 است. یعنی در مرحله‌ی یازدهم تعداد $11^2 = 121$ صفر وجود دارد. اگر دقت کنید در آرایه‌های زوج نصف صفرها توپر است، ولی در مرحله‌ی فرد تعداد صفرهای توپر از توخالی یک واحد بیشتر است، دقت کنید:

.....	پنجم	چهارم	سوم	دوم	شماره‌ی مرحله
.....	۲۵	۱۶	۹	۴	تعداد کل صفرها
.....	۱۳	۸	۵	۲	تعداد صفرهای توپر

بنابراین در مرحله‌ی یازدهم (مرحله‌ی فرد است) تعداد صفرهای توپر یک واحد از توخالی بیشتر است، پس از ۱۲۱ صفر، تعداد ۶۱ صفر توپر و ۶۰ صفر توخالی وجود دارد.

۱۱۷- گزینه ۲ پاسخ است.

همان طور که می‌دانید، اگر جمعیت A_0 بعد از مدت t با ضریب رشد r افزایش یابد رابطه‌ی بین جمعیت اولیه و جمعیت نهایی بدین صورت است:

$$A_t = A_0(1+r)^t$$

در این سؤال ضریب رشد ۲ درصد $(\frac{2}{100})$ است و چون جمعیت نهایی دوبرابر جمعیت اولیه شده است $A_t = 2A_0$ ، خواهیم داشت:

$$A_t = 2A_0 \Rightarrow A_0(1+\frac{2}{100})^t = 2A_0 \Rightarrow (1+\frac{2}{100})^t = 2$$

برای این که مجهول t را به دست آوریم، از طرفین لگاریتم می‌گیریم:

$$(1+0.02)^t = 2 \Rightarrow (1.02)^t = 2 \Rightarrow \log(1.02)^t = \log 2 \Rightarrow t \log 1.02 = \log 2$$

$$\Rightarrow t = \frac{\log 2}{\log 1.02} = \frac{0.3010}{0.0086} = \frac{\text{تعداد ارقام اعشار}}{\text{برابر است}} = \frac{3010}{86} = 35$$

۱۱۸- گزینه ۱ پاسخ است.

فرض می‌کنیم این کارگر x کالای اضافه تحویل دهد، در این صورت از قیمت کالا $10x$ تومان کم می‌شود. از آن جایی که درآمد برابر است با حاصل ضرب تعداد کالا در قیمت کالا، داریم:

$$\begin{cases} \text{تعداد کالای تحویل داده شده} = 50 + x \\ \text{درآمد} = R = (50 + x)(600 - 10x) = -10x^2 + 100x + 30000 \end{cases}$$

$$x_{\max} = -\frac{100}{2(-10)} = 5 \Rightarrow R_{\max} = -10(5)^2 + 100(5) + 30000 = 30250$$

۱۱۹- گزینه ۳ پاسخ است.

منظور از تخمین احتمال، همان احتمال تجربی است که برابر است با نسبت تعداد حالات یک پیشامد به تعداد کل حالات آزمایش و این مقدار نیز با فراوانی نسبی برابر است ولی ممکن است با احتمال نظری یکسان نباشد، مثلاً در آزمایش پرتاب یک تاس، احتمال آمدن عدد ۴ برابر $\frac{1}{6}$ است (احتمال نظری) یعنی انتظار داریم از هر ۶ بار آزمایش یک بار عدد ۴ را مشاهده کنیم. اما ممکن است ۶ بار یک تاس را پرتاب کنیم و اصلاً عدد ۴ را مشاهده نکنیم.

۱۲۰- گزینه ۲ پاسخ است.

اگر دقت کنید، کارت‌ها را یکی پس از دیگری و بدون جای‌گذاری خارج کرده‌ایم. یعنی کارت اول از بین ۵ کارت و دوم از بین ۴ کارت باقیمانده خارج شده است، پس:

$$n(S) = \binom{5}{1} \times \binom{4}{1} = 20$$

برای این که ارقام کارت‌ها متوالی باشند، باید کارت‌ها را به یکی از ۸ صورت زیر بیرون کشیده باشیم:

(۱۲), (۲۱), (۲۳), (۳۲), (۳۴), (۴۳), (۴۵), (۵۴)

بنابراین احتمال این که ارقام کارت‌ها متوالی باشند، برابر با $\frac{8}{20} = \frac{2}{5}$ است.

اقتصاد

۱۲۱- گزینه ۳ پاسخ است.

هزینه‌ی فرصت، میزان محصول گندم و کتاب است که از آن صرف نظر کرده‌ایم.

۱۲۲- گزینه ۳ پاسخ است.

(توجه: ارقام به «میلیارد ریال» است.)

سال	اسمی GNP	حقیقی GNP
اول	۳۰۰۰	۳۰۰۰
دوم	۳۳۰۰	۳۲۱۰
سوم	۳۷۵۰	۳۴۲۰

افزایش مقدار تولید در سال دوم $\rightarrow 3210 - 3000 = 210$

افزایش قیمت‌ها در سال دوم $\rightarrow 3300 - 3210 = 90$

۱۲۳- گزینه ۲ پاسخ است.

در حالت کمبود عرضه، قیمت بالا می‌رود و فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. این سطح قیمت همان قیمت تعادلی است.

۱۲۴- از کتاب حذف شده است.

۱۲۵- گزینه ۱ پاسخ است.

کل خانوار $\rightarrow 14/000/000 \div 5 = 2800/000$ (الف)

۲۸٪ کل خانوار $\rightarrow 28\% \times 2800/000 = 784/000$

(مصرف میانگین هر لامپ) وات $100 = 200 \div 2$ وات $784/000 \div 3/920/000$

$$\frac{784/000/000}{2/352/000/000} = \frac{1}{3} \quad \text{ب و ج}$$

۷۸۴ میلیون وات بر مصرف و در نتیجه بر ظرفیت تولید اضافه شده است که $\frac{1}{3}$ تولید برق کل نیروگاه است.

۱۲۶- گزینه ۴ پاسخ است.

۱۲۷- گزینه ۳ پاسخ است.

فعالیت‌های بورس در اقتصاد و جامعه آثار و نتایج بسیاری دارد، از جمله: ۱- از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه بالا می‌برد. ۲- بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار می‌کند و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌نماید. ۳- با قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند. ۴- با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است. ۵- بورس و فعالیت‌های مربوط به آن سرمایه‌های لازم را برای اجرای پروژه‌های دولتی و خصوصی فراهم می‌آورد.

۱۲۸- از کتاب حذف شده است.

۱۲۹- گزینه ۲ پاسخ است.

یکی از پیامدهای مطلوب تأمین مناطق مالی از طریق صدور اوراق بهادار، افزایش انگیزه‌ی مردم برای سرمایه‌گذاری است.

۱۳۰- از کتاب حذف شده است.

۱۳۱- گزینه ۱ پاسخ است.

سهام دهک دوم ۵ درصد $(4+1)$ ، سهام دهک چهارم ۷ درصد $(6+1)$ ، سهام دهک هشتم ۱۲ درصد $(9+3)$ و سهام دهک دهم ۲۳ درصد $(12+11)$ است.

۱۳۲- گزینه ۲ پاسخ است.

ممکن است در بعضی شرایط خاص، دولت به ناچار، برخی مؤسسات تولیدی و تجاری را تحت پوشش بگیرد و بدین ترتیب در بازار تولید و عرضه‌ی بعضی کالاها و خدمات درگیر شود. این وضعیت پس از پیروزی انقلاب اسلامی در کشور ما اتفاق افتاد و دولت به ناچار مالکیت و اداره‌ی برخی واحدهای صنعتی و تولیدی را به عهده گرفت. بدین ترتیب تعداد زیادی مؤسسات وابسته به دولت (در زمینه‌ی اقتصاد) ایجاد شدند.

۱۳۳- گزینه ۳ پاسخ است.

میلیارد ریال $20 = \frac{440}{22}$ = هزینه‌ی استهلاک سالانه (الف)

قیمت جدید کالا با احتساب ۱۵٪ افزایش قیمت → میلیارد ریال $506 = 440 + 66 \rightarrow 440 \times 15\% = 66$ (ج)

هزینه‌ی استهلاک یک سال با قیمت جدید → میلیارد ریال $23 = 506 \div 22$ (ب)

هزینه‌ی استهلاک سه سال آخر → میلیارد ریال $69 = 23 \times 3$

۱۳۴- گزینه ۲ پاسخ است.

برخی از اهداف مندرج در اساسنامه‌ی صندوق بین‌المللی پول عبارتند از: ۱- ارتقاء سطح اشتغال در کشورهای عضو، افزایش درآمد واقعی و توسعه‌ی منابع تولیدی آن‌ها از طریق گسترش بازرگانی بین‌المللی ۲- تشویق ثبات ارزی و جلوگیری از کاهش رقابت‌آمیز ارزش پول‌ها نسبت به یک‌دیگر ۳- کمک به برطرف کردن مشکلات موازنه‌ی پرداخت‌های خارجی کشورهای عضو از طریق اعطای وام به اعضا در صورت نیاز.

۱۳۵- گزینه ۱ پاسخ است.

بانک جهانی تا سال ۱۹۴۸ و شروع برنامه‌ی مارشال، تمامی توان خود را بر بازسازی اروپا متمرکز کرد، ولی پس از آن اعطای اعتبار به کشورهای در حال توسعه را مهم‌ترین وظیفه‌ی خود قرار داد.

ادبیات اقتصامی

۱۳۶- از کتاب حذف شده است.

۱۳۷- گزینه ۱ پاسخ است.

ایهام تناسب: بیت «ب»: شکر: ۱- ماده‌ی خوراکی معروف ۲- نام معشوقه‌ی دوم خسرو (با شیرین تناسب دارد). ۳- شیرین: ۱- مزه‌ی شیرین ۲- نام معشوقه‌ی اول خسرو (با «شکر» تناسب دارد)

بیت «ج»: خسرو: ۱- پادشاه ۲- خسرو پرویز (تناسب ظریفی با واژه‌ی شیرین‌دهنان برقرار کرده است). / قلب: ۱- دل ۲- میانه‌ی سپاه (با صف‌شکنان تناسب دارد).

استعاره‌ی مکنیه: بیت «د»: این که دل، زلف دلبر را به یاد آورد، تشخیص و استعاره‌ی مکنیه به شمار می‌رود.

بیت «الف»: این که گل از شوق گریبان معشوق، گریبان صبوری خود را چاک زند و بی‌قراری کند، تشخیص و استعاره‌ی مکنیه است.

دقت‌کنیم! روشن است که اگر در بیت «ه» به ایهام تناسب در واژه‌ی «تنگ» که به معنی «یک لنگه از بار» آمده، در معنی دیگر خود (متضاد فراخ) با دهان تناسب دارد و ایهام تناسب آفریده است. در بیت «ب» هم، این که «شکر» (ماده‌ی شیرین معروف) بتواند سخن بگوید، استعاره‌ی مکنیه و تشخیص است.

۱۳۸- گزینه ۴ پاسخ است.

در این بیت دو بار واژه‌ی «طومار» به کار رفته که در هر دو بار به معنی نامه و مکتوب است و تنها نکته‌ی انحرافی، کارکرد استعاری این واژه در مصراع دوم است (استعاره از طبع).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) میری (پادشاه هستی)، میری (می‌میری)

۲) دوش (کتف و شانه)، دوش (دیشب)

۳) چنگ (از آلات موسیقی)، چنگ (پنجه و در این جا مجازاً دست)

۱۳۹- گزینه ۲ پاسخ است.

بیت «د»: تشبیه بلیغ: تشبیه عشق به دردانه / می به غواص / دریا به میکده (هر سه مورد تشبیه بلیغ اسنادی‌اند).

مشبه مشبه‌به مشبه مشبه‌به مشبه مشبه‌به

بیت «الف»: استعاره‌ی مصرحه: لعل: استعاره از لب معشوق

بیت «ب»: حس‌آمیزی: سخن سخت (آمیختن دو حس‌شنوایی و لامسه)

بیت «ج»: مجاز: پیمانه در این بیت مجازاً به جای شراب به کار رفته است (به علاقه‌ی محلیه).

۱۴۰- گزینه ۳ پاسخ است.

بیت «ب» جناس تام: شانه (ابزار آراستن مو)، شانه (کتف و دوش)

بیت «الف»: استعاره: حله در مصراع دوم استعاره از شعر و سخن است.

بیت «ج»: ایهام: دارا: ۱- نام پادشاه ایرانی ۲- ثروتمند

۱۴۱- گزینه ۲ پاسخ است.

واژه‌های قافیه: «در» و «بر» / حروف اصلی: ـر

در این بیت پیشوند افعال (در، بر) قافیه قرار گرفته‌اند و حروف اصلی آن‌ها یکسان است، اما قافیه‌ها در سایر ابیات، طبق قاعده‌ی ۲ (مصوت + صامت) ساخته شده و یکسان نبودن مصوت کوتاه با افزودن حروف الحاقی پوشش داده شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژه‌های قافیه: «می‌شکنی» و «می‌نکنی» / حروف اصلی: «ن» و «ن» / حروف الحاقی «ی»

(۳) واژه‌های قافیه: «ناخوشم» و «مشویشم» / حروف اصلی: «ش» و «ش» / حروف الحاقی: «م»

(۴) واژه‌های قافیه: «کسی» و «مجلسی» / حروف اصلی: «س» و «س» / حروف الحاقی: «ی»

۱۴۲- گزینه ۳ پاسخ است.

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
دار	هش		ری	وا	سَـ	دِ	زَنـ	تا	بِـ	گَـ	مر	بر	کِـ	ای
U-	-		-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
نست	بِـ	بُـ	آ	در	کِـ	مسـ	شِـ	کِـ	ر	خا	ر	خَـ	کِـ	کِـ
U-	U	U	-	-	-	-	U	U	U	U	-	U	U	U
فعلن			فعلاتن			فعلاتن			فاعلاتن					

اختیارات وزنی (۳ نوع):

۱- آوردن «فعلاتن» به جای «فعلاتن» در رکن اول مصراع اول

۲- آوردن یک هجای بلند به جای دو هجای کوتاه در رکن چهارم مصراع اول و رکن سوم مصراع دوم

۳- بلند بودن هجای پایانی مصراع‌ها

اختیارات زبانی (۲ نوع):

۱- بلند تلفظ کردن هجای کوتاه در هجاهای (۳) و (۷) مصراع دوم

۲- حذف همزه در هجای آخر مصراع دوم

۱۴۳- گزینه ۱ پاسخ است.

تقطیع گزینه‌ی (۱):

هار	ب	ی	شا	گ	ر	چه	طبع	نیست	ما	ی	ن	خا
U-	U	U	-	U	U	-	U-	U	-	U	U	-
سار	خ	شا	ز	ز	رنگ	ماه	سا	ست	عی	ب	پ	نا
U-	U	-	U	U	-	U-	U	-	-	U	U	-
فاعلن			مفعیلن			فاعلن			مفعیلن			

دیگر گزینه‌ها:

(۲)

خاک	ی	نا	تنگ	ری	د	نست	ن	مح	د	ور	نا
U-	U	-	U	-	U	U	U	-	U	-	-
خاک	ی	را	ب	دم	مر	م	مر	ی	را	ب	مح
U-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-
فاعلن			مفاعیلن			فعلاتن			مفعولن		

(مستفعلن مفاعلن مستفعلن فعلن)

(۳)

من	ک	ب	تا	ف	شا	ه	گا	در	ب	د	دا	یا	م	پ
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
رم	لا		سا	م	جو	ن	بر	ز	م	م	لا	غ	را	ت
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
فعلن			مفاعیلن			فعلاتن			مفاعیلن					

به کار رفتن هجای بلند به جای دو هجای کوتاه

(۴)

او	سو	ر	ی	خ	قا	پ	ق	من	کم	ت	را	ی	تش
-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
زا	نم	ب	نا	م	آ	ب	ت	حق	کر	د	بو	د	نام
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
مفعول			فاعلات			مفاعیل			فاعلن				

(مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

۱۴۴- از کتاب حذف شده است.

۱۴۵- گزینه ۲ پاسخ است.

مفعول			فاعلات			مفاعیل			فاعلن				
چون	شر	ح	اش	تی	یا	ق	د	هد	در	خ	ضو	ر	دوست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
بی	چا	ر	ای	ک	از	ه	م	کس	بی	ز	با	ت	رست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
مفعول			فاعلات			مفاعیل			فاعلن				

(مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

دیگر گزینه ها:

(۱)

آ	ک	م	را	دش	ت	بی	از	ه	م	جو	یا	ت	رست
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	U
و	ک	د	ری	جس	ت	جوست	از	ه	م	پو	یا	ت	رست
-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	U	U
مفعول			فاعلن			مفعول			فاعلن				

در اوزان دوری، هجای پایانی نیم مصراع های اول همیشه بلند است، اما به جای آن نیز می تواند هجای کشیده بیاید

(۳)

در	دی	ز	خ	رم	نو	ر	ز	خش	جل	و	ک	نا	نست
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U
نا	زم	ص	ن	می	را	ک	ه	می	جا	و	ه	مل	جاست
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U
مفعول			مفاعیل			مفاعیل			فاعلن				

(مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)

(۴)

به کار رفتن فاعلاتن به جای فعلاتن

مط	ر	بز	گو	ش	ی	چش	مت	چ	ن	وا	بی	سر	کرد
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
ک	ب	هر	گو	ش	ب	سی	کش	ت	ب	خون	غل	طی	دست
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
فعلاتن			فعلاتن			فعلاتن			فعلن				

به کار رفتن یک هجای بلند
به جای دو هجای کوتاه

۱۴۶- گزینه ۴ پاسخ است.

تقطيع بيت سؤال

[illegible]

بحر: هزج مثنیٰ اُخرب / گروه: ۴

تقطیع گزینه‌ی (۴):

گل	دَر	بَدَ	رُ	مِی	در	کَ	فَ	مع	شو	ق	بِ	کا	مست
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	X -
سَلْ	طَا	نَ	جَ	ها	نَم	بِ	چَ	نیین	رو	ز	عُدَ	لا	مَسْتُ
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	X -
مفعول						مفاعیل		مفاعیل		فعلون			
(مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ)													

بحر: هزج مثنیٰ اُخرب مکفوف محذوف / گروه: ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

(1)

ما	آ	بِـ	رو	یِ	فَقَّـ	رُـ	قَدْـ	نا	عَتْـ	نِـ	می	بَـ	ریم
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
با	پا	دِـ	شَهْـ	برایـ	گو	یِ	کِـ	رو	زِی	مُـ	قَدْـ	دِـ	رست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مفعولُ			فاعلاتُ			مفاعیلُ			فاعلن				
(مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فَعَلْ)													

بحر: مضارع مَثَمَّنْ اُخْرِبْ مكفوف محذوف / گروه: ۵

(۲)

به کار رفتن یک هجای بلند
به جای دو هجای کوتاه

به کار رفتن فاعلاتن به جای فعلاتن

ای	ک	از	دف	تَد	ر	عَقَد	لا	ی	ت	عِش	قا	مُو	زی
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
تر	سَ	می ~~ن~~	نُک	تِ	بِ	تَح	قیق	-	نَد	دا	نی	دا	نست
-	U	-	-	U	U	-	U	U	U	-	-	-	U
	فعلاتن			فعلاتن				فعلاتن			فعلن		

بحر: رمل مَثْمَن مخبون محذوف / گروه: ۲

(۳)

به کار رفتن یک هجای بلند
به جای دو هجای کوتاه

[illegible]

بحر: مجتث مَثْمَن مَخْبُون محذوف / گروه: ۸

۱۴۷- گزینه ۱ پاسخ است.

تولستوی معتقد است هنر جهان‌پسند همواره ملاک ثابت و معتبری با خویشتن دارد و آن ملاک، معرفت دینی و روحانی است.

۱۴۸- گزینه ۱ پاسخ است.

نویسنده‌ی آثار زیر نامشخص است:

(ج) تاریخ سیستان

(الف) اسکندرنامه (منثور)

(ز) تفسیر کمبریج

(د) حدود العالم من المشرق الى المغرب

پدیدآورندگان سایر آثار:

سیاست‌نامه: خواجه نظام‌الملک توسی / تاریخ بیهقی: ابوالفضل بیهقی / روض الجنان: ابوالفتح رازی / التّفهیم: ابوریحان بیرونی / هداية المتعلمین: ابوبکر اخوینی بخارایی / الابنیه: ابومنصور موفّق هروی / راحة الصدور: نجم الدّین راوندی

۱۴۹- گزینه ۳ پاسخ است.

شرح مطرح شده در سؤال، مربوط به زندگی «دقیقی توسی» است.

۱۵۰- گزینه ۱ پاسخ است.

«عجاز خسروی» اثری منثور است؛ اما سایر کتاب‌های مطرح شده در گزینه‌ها منظوم‌اند.

۱۵۱- گزینه ۲ پاسخ است.

نستاجان: گره‌ارت یوهان هاوپتمان

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اشباح: هنریک ایبسن

(۳) خانه‌ی عروسک: هنریک ایبسن

(۴) خوشه‌های خشم: جان اشتاین‌بک

۱۵۲- گزینه ۱ پاسخ است.

عبارت مطرح شده در سؤال، تعریف شعر از دیدگاه «لامارتین» شاعر رمانتی‌سیست فرانسوی است.

۱۵۳- گزینه ۴ پاسخ است.

عبرت‌نامه: مثنوی‌ای از فتحعلی‌خان صبا در مدح فتحعلی‌شاه که با اندرز و هجو درآمیخته است و به تقلید از تحفه‌العراقین خاقانی سروده شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خداوندنامه: منظومه‌ای از فتحعلی‌خان صبا در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلاوری‌های حضرت علی (ع)

(۲) گلشن صبا: منظومه‌ای از فتحعلی‌خان صبا در پند و اندرز او به فرزندش

(۳) شهنشاه‌نامه: مثنوی حماسی از فتحعلی‌خان صبا در ذکر وقایع دوران فتحعلی‌شاه و فتوحات عباس‌میرزا

۱۵۴- گزینه ۳ پاسخ است.

«میرزا محمود فدایی مازندرانی» طولانی‌ترین ترکیب‌بند عاشورایی ادب فارسی را در بیش از چهارهزار بیت سروده است.

۱۵۵- گزینه ۳ پاسخ است.

منظومه‌ی «افسانه» منظومه‌ای است بلند (نه کوتاه) و موزون که در آن شکل قافیه پس از هر چهار مصراع با یک مصراع آزاد حل شده است.

۱۵۶- گزینه ۱ پاسخ است.

در انتظار گودو یکی از برجسته‌ترین آثار ساموئل بکت به شمار می‌رود.

۱۵۷- گزینه ۴ پاسخ است.

«بیروت ۷۵» و «کابوس‌های بیروت»: رمان‌های غاده السّمان

«در بند کردن رنگین کمان» و «غم‌نامه‌ای برای یاسمن‌ها»: مجموعه اشعار ترجمه شده از غاده السّمان به زبان فارسی

۱۵۸- گزینه ۱ پاسخ است.

این که در این دوره (خراسانی) «قالب عمده‌ی شعر، قصیده است و قالب‌های مسطّ و ترجیع‌بند در حال شکل‌گیری هستند»، از ویژگی‌های ادبی سبک خراسانی است و نه از ویژگی‌های فکری آن.

۱۵۹- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۲): عشق آموختنی نیست.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: عشق پنهان‌کردنی نیست.

۱۶۰- گزینه ۲ پاسخ است.

بیت مطرح شده در گزینه‌ی (۲) در وصف خداوند سروده شده و بیان‌کننده‌ی ازلی و ابدی بودن خداوند است، در حالی که ابیات سایر گزینه‌ها در وصف پیامبر (ص) سروده شده‌اند و به واقعه‌ی معراج اشاره دارند.

۱۶۱- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۳): دشمنی روزگار با عالمان و اهل فضل
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری قدرت دنیوی

۱۶۲- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۲): حیات واقعی عاشق در فنا شدن است.
مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: عشق مایه‌ی زندگی ست.

۱۶۳- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۳): هر ذره‌ای از جهان بیان‌گر وجود خداوند است.

۱۶۴- گزینه ۱ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۱): فقر، دشمن پرهیزگاری و مروت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اگر سلامتی نباشد، انسان از هیچ چیز لذت نمی‌برد. (۳) بدبختی انسان بی‌حمیت و ضرورت دوری از او

(۴) بی‌توجهی مردم به فقرا و بی‌کسان

۱۶۵- از کتاب حذف شده است.

عربی اختصاصی

۱۶۶- گزینه ۲ پاسخ است.

«أنا أحوِلُ: من تلاش می‌کنم»، «أحوِلُ» فعل مضارع و صیغه‌ی متکلم وحده است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

«أَنْ أُسَكِّمَ» فعل مضارع منصوب و صیغه‌ی متکلم وحده است. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

«فضائل» مفعول به و مضاف است و دو کلمه‌ی «نَفْس» و «ی» مضاف‌الیه هستند. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

«لأنَّ الإنسان: زیرا انسان»، [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]; «لَيْسَ إِنْسَانًا إِلَّا بِنَفْسِهِ: فقط با نفس خود انسان است» [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

۱۶۷- گزینه ۳ پاسخ است.

«عَلَيْنَا أَنْ نَتَلَذَّذَ مِنَ الْحَيَاةِ السَّلِيمَةِ: ما باید از زندگی سالم لذت ببریم». [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]، زیرا صفت جمله یعنی «السَّلِيمَةِ»

ترجمه نشده و ضمیر متصل «...مان» اضافه است.]

«تَنْفَعِ الْآخَرِينَ: به دیگران سود و بهره برسانیم». [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

«مَادَامَ لَنَا فُرْصَةٌ: تا فرصت داریم». [رد سایر گزینه‌ها]

«وَإِلَّا سَتَنَدِمُ عَلَى أَعْمَالِنَا فِي الْمُسْتَقْبَلِ: وگرنه در آینده از کارهایمان پشیمان خواهیم شد»، اولاً «سَتَنَدِمُ» دلالت بر آینده می‌کند. [رد

گزینه‌های (۲) و (۴)] ثانیاً: «أَعْمَالِنَا» یک ترکیب اضافی و به معنای «کارهایمان» است. [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

۱۶۸- گزینه ۱ پاسخ است.

«حَدَّثَنِي: با من صحبت کرد»، «لَمْ أَصْغِ إِلَيْهَا: به او گوش ندادم»، «وَقَتِي دَوْسَمَ بِأَمِنْ سَخْنُ كَفْتُ: به او گوش ندادم».

۱۶۹- گزینه ۱ پاسخ است.

«خلق و خوبی را نهی مکن در حالی که مثل آن را انجام می‌دهی!»

از نظر مفهوم گزینه‌ی (۱) با این مطلب مناسب است؛ زیرا کننده‌ی کاری که دیگران را از آن کار منع می‌کند، نکوهش کرده است:

«رطب خورده، منع رطب چون کند!»

۱۷۰- گزینه ۳ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) «الإِعْتِمَادُ» مبتدا و مذکر است، ولی خبر آن «مؤثرة» به صورت مؤنث آمده است، ضمیر متصل «ش» در کلمه‌ی «اجتماعیش» در جمله‌ی عربی لحاظ نشده است.

(۲) جمله‌ی فارسی با فعل اسنادی «است» آمده ولی در جمله‌ی عربی به صورت فعل مضارع «تَوَثَّرَ» به کار رفته است، «صاحبها» اضافی است و «أَنْ يَقْبَلَ» نادرست است.

(۴) کلمات «يُؤَثِّرُ» و «مُسْتَوِليَاتُ إجتماعه» نادرست است.

۱۷۱- گزینه ۱ پاسخ است.

لَمْ أَشْتَكِ (ماضی منفی) ← لَا أَشْتَكِي: شکایت نمی‌کنم (مضارع منفی).

«هیچ گناهی ندارد» این جمله به سبک و سیاق «لَا» نفی جنس است: «لَا ذَنْبَ لَهُ» ← «لَا ذَنْبَ لَهُ»؛ ضَمَنًا مَفْعُولٌ فِيهِ «أَبَدًا» پس از «دَهْرِي» می‌آید: «أَنَا لَا أَشْتَكِي دَهْرِي أَبَدًا لِأَنَّهُ لَا ذَنْبَ لَهُ»

۱۷۲- گزینه ۲ پاسخ است.

حرکت گذاری کامل عبارت: «الْإِثَارُ مِنَ الصِّفَاتِ الْمُتَوَعَّةِ الَّتِي يَخْلُقُ بِهَا كُلُّ إِنْسَانٍ مُؤْمِنٍ»

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) الْمُتَوَعَّةُ ← الْمُتَوَعَّةُ (صفت و مجرور به تبعیت) / كُلُّ (فاعل و مرفوع) / انسان ← انسان

(۳) يَخْلُقُ ← يَخْلُقُ (مضارع معلوم از باب تَفَعَّلُ) / إِنْسَانٍ ← إِنْسَانٍ (مضاف الیه و مجرور و ممنوعیت پذیرش تنوین را ندارد).

(۴) إِنْسَانٍ ← إِنْسَانٍ / مُؤْمِنٍ ← مُؤْمِنٍ (صفت (نعت) و مجرور به تبعیت)

۱۷۳- گزینه ۴ پاسخ است.

حرکت گذاری کامل عبارت: «نَحْنُ لَنْ نَسْمَحَ لِلْيَاسِ أَنْ يَتَسَرَّبَ إِلَى أَنْفُسِنَا وَ إِنْ أَصْبْنَا بِالْفُشْلِ مَرَاتٍ»

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) وَ إِنْ ← وَ إِنْ («إِنْ» حرف شرط به معنای «اگرچه» است).

(۲) أَصْبْنَا ← أَصْبْنَا (فعل ماضی مجهول از باب «إِفْعَال» به معنی دچار شدیم، در این جا فعل شرط و به معنی «دچار شویم» است.) / الْفُشْلُ ← الْفُشْلُ (مجرور به حرف جرّ)

(۳) نَسْمَحَ ← نَسْمَحَ (فعل مضارع معلوم و ثلاثی مجرد) / يَتَسَرَّبَ ← يَتَسَرَّبَ (مضارع منصوب)

۱۷۴- گزینه ۳ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) جامد ← مشتق، صفة مشبّهة / معرفة ← نكرة

(۲) مرفوع محلاً ← مرفوع بثبوت نون الاعراب «بالإعراب الفرعي» / الجملة فعلية و خبر ← الجملة فعلية و صلة «لامحلّ لها في الإعراب»

(۴) مشتق و صفة مشبّهة ← جامد / مجرور محلاً ← مجرور تقدیراً

۱۷۵- گزینه ۴ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) معرفّ بالإضافة ← نكرة (۲) ممنوع من الصّرف ← منصرف / مرفوع بالتّبعيّة ← مجرور بالتّبعيّة

(۳) ممدود ← صحيح الآخر / ممنوع من الصّرف ← منصرف

۱۷۶- گزینه ۲ پاسخ است.

فعل مضارع مرفوع در دوازده صیغه (به جز صیغه‌های ۶ و ۱۲) واجب الادغام است. پس فعل «يَدْعُ» واجب الادغام است.

اما فعل های «فَرَّ» = افرَر: امر مخاطب / «لَمْ يُعِدَّ» لم يُعِدِّ: مضارع مجزوم / «رُدُّ أَرْدُدْ: امر مخاطب» ادغام و فک جایز است.

۱۷۷- گزینه ۳ پاسخ است.

ضمیر فصل یا عماد میان مبتدا و خبر معرفه یا اسم و خبر معرفه می‌آید: «اولئك: مبتدا، معرفه اسم اشاره»، «الَّذِينَ: خبر، معرفه ی موصول»

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) اسم پس از ضمیر «أَنْتَنَ» یک اسم نکره است: ... أَنْتَنَ مَرِيَّاتٌ...

(۲) اسم پس از ضمیر «نَحْنُ» یک اسم نکره است: ... نَحْنُ مُحْتَاجُونَ...

(۴) پس از ضمیر «أَنْتَمَ» یک جارّ و مجرور آمده است: ... أَنْتَمَ عَلَى وَشَك...

۱۷۸- گزینه ۴ پاسخ است.

«الليالي» اسم منقوص است و اعراب رفع و جرّ آن تقدیری است: هذه: مبتدا و محلاً مرفوع / الليالي: عطف بيان و تقدیراً مرفوع به

تبعیت؛ اما در سایر گزینه‌ها «الليالي» دارای اعراب نصب است و اعراب نصب اسم منقوص ظاهری اصلی است:

(۱) الليالي: اسم «إِنَّ» و منصوب به اعراب ظاهری اصلی (۲) الليالي: مفعول فيه (ظرف زمان) و منصوب به اعراب ظاهری اصلی

(۳) ليالي: مفعول به و منصوب به اعراب ظاهری اصلی

۱۷۹- گزینه ۱ پاسخ است.

در گزینه ی (۱) فعل مدح آمده است و هیچ یک از توابع ذکر نشده است: «گفتار تو خوب گفتاری است! زیرا آن مرا به بهترین کارها تشویق می کند».

بررسی دیگر گزینه ها:

(۲) الْمَكْتَشِفُونَ: نعت و مرفوع به تبعیت از «هؤلاء»

(۳) كُلٌّ: مُؤَكَّد (تأکید معنوی) و منصوب به تبعیت از «آمال»

(۴) نَعَمْ «دوم»: مُؤَكَّد (تأکید لفظی) و اعراب ندارد.

۱۸۰- گزینه ۲ پاسخ است.

«مسروراً» خبر برای فعل ناقصه ی «أَصْبَحْتُ» و منصوب است / «جِدًّا» مفعول مطلق برای فعل محذوف است و از طریق معنی جمله می توان فهمید که هیچ گونه قید حالت (حال) در جمله ذکر نشده است: «پس از سال ها هنگامی که یکی از دوستانم را دیدم، بسیار خوشحال شدم».

بررسی دیگر گزینه ها:

(۱) الله (اسم معرفه و صاحب حال) / يُخْرِجُهُمْ ... (جمله ی حالیه)

(۳) أنا (در فعل «أَتَسَلَّقُ» صاحب حال) / معترفاً (حال مفرد)

(۴) أنا (در فعل «أَقْنُطُ» صاحب حال) / أنا مُؤْمِنٌ (جمله ی حالیه)

۱۸۱- گزینه ۴ پاسخ است.

تمیز «کم» استفهامیه منصوب است. در گزینه ی ۴ «انسان» برای اینکه منصوب باشد، نیاز به پایه ی «الف» دارد، پس به صورت «إنساناً» درست است.

۱۸۲- گزینه ۱ پاسخ است.

لَا يَعْلَمُ: فعل / ها: مفعول به و محلاً منصوب / إِلَّا: حرف استثناء / رَبٍّ: مستثنی مفرغ و تقدیراً مرفوع به اعراب فاعل / ی: مضاف الیه و محلاً مجرور / الحنون: نعت و مرفوع به تبعیت از «رَبٍّ»: «من اسراری در قلبم دارم که آن ها را (کسی) نمی داند مگر خدای مهربانم».

بررسی دیگر گزینه ها:

(۲) مستثنی منه: قصة / مستثنی: حكاية (مستثنای تام)

(۳) مستثنی منه: أُسْرَة / مستثنی: والد (مستثنای تام)

(۴) مستثنی منه: ورقة / مستثنی: إعلاناً (مستثنای تام)

۱۸۳- گزینه ۳ پاسخ است.

«إِيَّاكَ» ضمیر منفصل منصوبی و مفعول به مقدم برای فعل «نَادَى» می باشد: «خدایا! در سختی ها و مصیبت ها فقط تو را صدا می زنم».

بررسی دیگر گزینه ها:

(۱) إِيَّاكَ وَالْحَسَدَ (۲) المعاصي المعاصي (۴) نَفْسَكَ وَالْخَوْفَ، أسلوب تحذیر هستند.

۱۸۴- گزینه ۴ پاسخ است.

در گزینه ی (۴) دو صنعت طباق وجود دارد: (۱) الْخَيْرُ ≠ الشَّرُّ (۲) يُقَرَّبُ ≠ يُبْعَدُ «همانا خیر انسان را به خدا نزدیک می سازد و شر انسان را از خدا دور می سازد».

بررسی دیگر گزینه ها:

(۱) حفاوة (گرمی) ≠ برودة (سردی)

(۲) سرعة (سرعت) ≠ هدوء (آرامی)

(۳) يَدْعُو (می خواند) ≠ يَمْنَعُ (بازمی دارد)

۱۸۵- گزینه ۱ پاسخ است.

گزینه ی (۱) جمله ای عادی و خبری است که به صورت جمله ی فعلیه آمده است: يَتَقَدَّمُ: فعل / الْمُجْتَهِدُ: فاعل «کوشا پیشرفت می کند».

بررسی اسلوب تأکید در دیگر گزینه ها:

(۲) جمله ی اسمیه (۳) ضمیر فصل (عماد) (۴) «إِنَّ» و جمله ی اسمیه

تاریخ

- ۱۸۶- گزینه ۳ پاسخ است.
شی هوانگ تی دستور داد تمامی آثار مربوط به کنفوسیوس را نابود سازند.
- ۱۸۷- گزینه ۲ پاسخ است.
رییس تشریفات بر کارهای مربوط به تخت جمشید و امور اداری و مالی مربوط به ایالت‌های هخامنشی نظارت داشت.
- ۱۸۸- گزینه ۱ پاسخ است.
این عکس، نشان‌دهنده‌ی یک سکه‌ی دوره‌ی ساسانی از جنس طلا مربوط به زمان شاپور اول است.
- ۱۸۹- از کتاب حذف شده است.
۱۹۰- گزینه ۲ پاسخ است.
در اواخر قرون وسطی، ایتالیا فاقد حکومت مرکزی بود.
- ۱۹۱- از کتاب حذف شده است.
۱۹۲- گزینه ۲ پاسخ است.
استالین بارها از دولت‌های غربی (متفقین) خواسته بود تا قوای خود را در نرماندی واقع در ساحل فرانسه پیاده کنند تا فشار هیتلر نسبت به جبهه‌ی روسیه کم‌تر شود.
- ۱۹۳- از کتاب حذف شده است.
۱۹۴- گزینه ۳ پاسخ است.
در روز سوم شهریور ۱۳۲۰، سفیران دو کشور انگلستان و شوروی به طور جداگانه یادداشت‌هایی را به دولت ایران تسلیم کردند که چون ایران در مقابل متفقین سیاست مبهمی در پیش گرفته است، ارتش‌های آنان ناگزیر، وارد ایران خواهند شد.
- ۱۹۵- از کتاب حذف شده است.
۱۹۶- گزینه ۴ پاسخ است.
تقویم شمسی رایج در ایران بر اساس تقویم جلالی است و اسامی ماه‌های آن برگرفته از تقویم اوستایی است.
- ۱۹۷- گزینه ۲ پاسخ است.
روژه دیون می‌گوید: «جغرافیای تاریخی نوعی جغرافیای انسانی است که به گذشته توجه دارد.»
- ۱۹۸- گزینه ۲ پاسخ است.
سینما با ثبت صحنه‌هایی از نحوه‌ی زندگی افراد عادی بهترین سند را برای بررسی و تحقیقات تاریخ هنر پیش روی مورخان آینده قرار می‌دهد.
- ۱۹۹- گزینه ۴ پاسخ است.
مطالب نشریه‌های علمی - پژوهشی با مطالب یک روزنامه یا مجله‌ی خبری و عمومی تفاوت بنیادی دارد و کاستی‌های موجود در نشریات در آن‌ها کم‌تر به چشم می‌خورد.
- ۲۰۰- گزینه ۴ پاسخ است.
بحران محیط زیست یکی از مشکلات بزرگ عصر ما است که هم ناشی از توسعه‌ی صنعت و هم ناشی از سوءمدیریت و سوءاستفاده از صنعت است.

جغرافیا

- ۲۰۱- گزینه ۲ پاسخ است.
قدرت تبخیر زیاد، املاح محلول در خاک را در طول زمان به سطح زمین کشانده و شوره‌زارهای وسیعی را در دشت کویر ظاهر ساخته است.
- ۲۰۲- گزینه ۴ پاسخ است.
جنگل‌های آمازون یکی از منابع مهم تأمین‌کننده‌ی اکسیژن جهان است و به همین دلیل به این جنگل‌ها، ریه‌های تنفسی جهان گفته می‌شود. وقتی درختان انبوه این جنگل‌ها سوزانده می‌شود (برای تهیه‌ی هیزم یا ایجاد زمین کشاورزی)، دی‌اکسید کربن افزایش یافته و میزان اکسیژن کاهش می‌یابد. همین امر می‌تواند به گرم شدن کره‌ی زمین و تغییر الگوی آب و هوای جهان کمک کند.
- ۲۰۳- گزینه ۴ پاسخ است.
در مناطق خشکسالی زده از بین رفتن پوشش گیاهی باعث شدت فرسایش خاک می‌شود و خاک فرسایش یافته به وسیله‌ی باد باعث آلودگی آب‌های باقی‌مانده می‌شود که این امر، حیات موجودات را به خطر می‌اندازد.
- ۲۰۴- گزینه ۲ پاسخ است.
آن چه موجب رشد جمعیت در یک کشور یا کل جهان می‌شود، تغییرات مربوط به نرخ موالید و نرخ مرگ‌ومیر است.
- ۲۰۵- گزینه ۲ پاسخ است.
کنفرانس ریودوژانیرو در مورد محیط زیست بوده و به اجلاس زمین معروف شد.

۲۰۶- گزینه ۲ پاسخ است.

در نواحی جنب قطبی پوشش گیاهی علف کم‌تر دیده می‌شود. به علت یخبندان شدید و کند شدن عمل تجزیه، خاک این مناطق از نظر هوموس و ترکیبات کربنی فقیر است.

۲۰۷- گزینه ۴ پاسخ است.

این شکل نمایشگر پدیده‌های سیف است.

۲۰۸- گزینه ۲ پاسخ است.

توسعه‌ی ارتباطات جدید (مثل ارتباطات هوایی) در نواحی گرم و خشک استرالیا که خدمات پزشکی و درمانی به مزارع و واحدهای کشاورزی پراکنده‌ی این کشور ارائه می‌دهد، باعث توسعه‌ی اقتصادی این کشور شده است.

۲۰۹- گزینه ۱ پاسخ است.

در شکل‌گیری شهرهای صنعتی عوامل مختلفی دخالت دارد و همه‌ی شهرهای صنعتی در مجاورت منابع طبیعی یا مواد اولیه به وجود نمی‌آیند.

۲۱۰- گزینه ۳ پاسخ است.

در باغداری تجاری، باغداران در زمینه‌ی کشت متمرکز انواع میوه، سبزی و انگور تخصص دارند و تولید محصول صرفاً برای فروش در بازار صورت می‌گیرد.

۲۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.

در پژوهش توصیفی، پژوهشگر در پی یافتن پاسخ سؤال مربوط به چگونگی است.

۲۱۲- گزینه ۱ پاسخ است.

در راهنمای نقشه برای نشان دادن مناطق کوهستانی، دریاچه‌ها، فضای سبز، مناطق مسکونی و صنعتی از علائم سطحی استفاده می‌شود.

۲۱۳- گزینه ۳ پاسخ است.

دره و آبراهه‌ها در نقشه‌های ناهمواری روی منحنی میزان به شکل عدد ۸ و بال‌ها و پشته‌ها به شکل عدد ۷ دیده می‌شود.

۲۱۴- گزینه ۳ پاسخ است.

ماهوره‌های نوآ، میزان دما، رطوبت و ویژگی لایه‌های ابر را در ارتفاعات مختلف جو دریافت و به ایستگاه‌های زمینی مخابره می‌کند.

۲۱۵- گزینه ۱ پاسخ است.

۱- شهر / ۲- محل تولید محصولات کشاورزی برای بازار با زمین‌های گران / ۳- تولید چوب و الوار / ۴- محل تولید غلات / ۵- محل تولید غلات همراه با مراتع / ۶- سه نوع کشت مختلط / ۷- مراتع با زمین ارزان

فلسفه و منطق

۲۳۶- گزینه ۴ پاسخ است.

همانندی و مشابهت - وحدت / تمیز - کثرت

۲۳۷- گزینه ۳ پاسخ است.

پروتاگوراس معتقد بود که انسان معیار همه چیز است. گریاس بر این عقیده بود که انسان از شناخت حقایق اشیا ناتوان است. زمینه‌ساز توجه اندیشمندان به فن منطق بحث‌های سوفسطاییان بود.

۲۳۸- گزینه ۱ پاسخ است.

به اعتقاد سقراط، داناترین آدمیان کسانی هستند که بدانند هیچ نمی‌دانند. نمی‌دانم سقراط، آوای خویش‌شناسی و درس آگاه شدن از گوهر تابناک انسانیت را که در درون هر انسانی نهفته است، در تاریخ اندیشه‌ی بشر طنین‌انداز کرده است.

۲۳۹- گزینه ۳ پاسخ است.

به اعتقاد سقراط (در کتاب تئتوس افلاطون) اگر دیدن را با شناختن برابر بدانیم، نمی‌توانیم بپذیریم که ندیدن برابر با نشناختن است؛ زیرا کسی که چیزی را می‌شناسد، با ندیدن آن شیء، شناخت او از بین نمی‌رود؛ چرا که می‌تواند آن را به یاد آورد و این یادآوری، خود دلیل شناختن آن شیء است.

۲۴۰- گزینه ۲ پاسخ است.

علت مادی، جنس هر موجودی را تشکیل می‌دهد. علت صوری از ماهیت و نوع یک پدیده حکایت می‌کند. علت غایی، آن چیزی است که برای آن انجام می‌شود.

۲۴۱- از کتاب حذف شده است.

۲۴۲- از کتاب حذف شده است.

۲۴۳- از کتاب حذف شده است.

۲۴۴- گزینه ۳ پاسخ است.

جسم برای جسم نامی، جنس قریب است. / جسم برای انسان، جنس بعید است. / جسم برای حیوان، جنس بعید است.

۲۴۵- از کتاب حذف شده است.

۲۴۶- گزینه ۴ پاسخ است.

هیچ ← سالبه‌ی کلیه

همه ← موجهه‌ی کلیه

۲۴۷- گزینه ۳ پاسخ است.

برای نقیض کردن قضیه‌ی شخصی، تنها اختلاف در کیف (سلب و ایجاب) کافی است.

نقیض

نقیض

موجهه‌ی کلیه $\Rightarrow$ جزئیه / موجهه‌ی جزئیه $\Rightarrow$ سالبه‌ی کلیه

۲۴۸- گزینه ۴ پاسخ است.

۲۴۹- از کتاب حذف شده است.

۲۵۰- گزینه ۴ پاسخ است.

هدف مابعدالطبیعه این است که از ورای همه‌ی موجودات به کل هستی نظر کند و با یک دید کلی، هستی را بشناسد. به همین دلیل در تعریف آن گفته‌اند: فلسفه سیر و حرکت انسان است. به صورتی که جهانی شود عقلانی، درست مشابه و نظیر جهان عینی و خارجی (صیرورةالإنسان عالمًا عقلیًا مضاهیًا للعالم العینی).

هر آن کاو ز دانش برد توشه‌ای جهانی است بنشسته در گوشه‌ای

۲۵۱- گزینه ۱ پاسخ است.

نو افلاطونیان پیروان افلوطن بودند. مؤسس بیت الحکمة یا خزانة الحکمة هارون الرشید بود که به توصیه‌ی یحیی برمکی به منظور ترویج علوم جندی‌شاپور آن را تأسیس نمود.

۲۵۲- گزینه ۲ پاسخ است.

در قرن یازدهم، میرداماد کوشید فلسفه‌ی ابن سینا را به روش اشاراتی تفسیر کند. اولین بار ابن سینا در کتاب اشارات تعبیر حکمت متعالیه را به کار برد.

۲۵۳- گزینه ۴ پاسخ است.

فلاسفه‌ی مشاء برای تبیین ملاک نیازمندی معلول به علت مسأله‌ی نیاز ذاتی معلول به علت (امکان ذاتی) را مطرح کرده‌اند.

۲۵۴- گزینه ۱ پاسخ است.

جهان‌شناسی مشائی مبتنی بر وساطت موجودات مجرد در جهان است. از نظر ابن‌سینا عقل دهم یا واهب الصوّر همان عقل فعال است.

۲۵۵- گزینه ۴ پاسخ است.

کتاب فارابی با نام رساله‌ی جمع بین رأی دو حکیم در واقع طرح تأسیس فلسفه‌ی اسلامی است. دانشنامه‌ی علایی از ابن‌سیناست که ابواب مختلف حکمت در آن مندرج است.

۲۵۶- گزینه ۱ پاسخ است.

به اعتقاد ابن‌سینا، عنایت عبارت است از احاطه و شمول علم باری تعالی بر همه‌ی موجودات. به نظر وی روش مطلوب و مناسب برای تحقیق در عالم طبیعت آن است که با هدف و غایت خلقت جهان سازگار باشد.

۲۵۷- گزینه ۲ پاسخ است.

به اعتقاد بوعلی‌سینا هر یک از ممکنات به واسطه‌ی جنبه‌ی وجودی که در اوست، همیشه شایق به کمالات و مشتاق به خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان است. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای وجود ممکنات است، عشق می‌نامیم. به نظر او اطاعت از احکام شریعت انسان را با نظام جهان بیش‌تر مأنوس می‌سازد.

۲۵۸- گزینه ۲ پاسخ است.

۲۵۹- گزینه ۳ پاسخ است.

نام سفر	سفر اول	سفر دوم	سفر سوم	سفر چهارم
عمل یا خصوصیات سالک در این مرحله از سفر عرفانی	سالک می‌کوشد از طبیعت عبور کند و عوالم ماوراء طبیعی را نیز پشت سر بگذارد تا به ذات حق واصل شود و میان خود و حق حجابی نیابد.	پس از آن که سالک با نزدیک به ذات حق او را شناخت، به کمک خود او به سیر در شؤون و کمالات و اسماء و صفات حق می‌پردازد.	سالک به سوی خلق و میان مردم بازمی‌گردد، اما این بازگشت به منزله‌ی جدا شدن و دور شدن از ذات حق نیست، بلکه او ذات حق را با همه چیز و در همه چیز می‌بیند.	سالک، به اذن پروردگار به هدایت مردم و کمک به آن‌ها برای رسیدن به حق می‌پردازد.
مباحث فلسفی متناظر با این مرحله‌ی عرفانی که ملاصدرا در کتاب اسفار اربعه طرح کرده است.	مباحث کلی درباره‌ی احوال موجود از آن حیث که موجود است یا امور عامه‌ی فلسفه توجه: این مباحث «مقدمه‌ی بحث توحید» است و در حقیقت به سیر فکر ما «از خلق به حق» می‌پردازد.	توحید و خداشناسی و صفات الهی	افعال باری یعنی صدور موجودات از ذات الهی و جریان فیض هستی در مراتب عقول و فرشتگان و افلاک و نفوس	نفس و معاد

۲۶۰- گزینه ۲ پاسخ است.

اصولاً ماهیات، کثیر و مختلف‌اند. ماهیت آب غیر از ماهیت شیر است و ماهیت اسب غیر از ماهیت فیل است. پس اگر اصالت با ماهیت باشد و ماهیت‌ها واقعیت جهان را شکل داده باشند، در این صورت سیمای جهان نزد ما شبیه به یک جدول با خانه‌های بی‌شمار خواهد بود که هر خانه شکل و اندازه‌ی متمایز از خانه‌های دیگر دارد. ماهیت‌های اشیاء که همان انواع گوناگون موجودات است، جهانی سرشار از تنوع و اختلاف را تشکیل می‌دهند که موجودات در آن ذاتاً از یک‌دیگر متمایز و با هم متفاوتند.

روان شناسی

۲۶۱- گزینه ۲ پاسخ است.

فرضیه عبارت است از یک حدس اولیه‌ی قابل بررسی تجربی درباره‌ی برخی پدیده‌ها.

گزینه‌ی ۱ جمله‌ای امری است و بنابراین نه حدس است و نه قابل بررسی تجربی. گزینه‌های ۳ و ۴ نیز جمله‌هایی سؤالی است که حدس نیست.

۲۶۲- گزینه ۳ پاسخ است.

در رویکرد زیست‌شناختی افسردگی را نتیجه‌ی کارکردهای نامناسب در فرآیند زیست‌شیمیایی مغز می‌دانند. در رویکرد شناختی نیز فرآیندهای روانی را حاصل پردازش اطلاعات در ادراک و حافظه می‌دانند.

۲۶۳- گزینه ۱ پاسخ است.

۲۶۴- گزینه ۴ پاسخ است.

تفکر خودمحوری ← پیش عملیاتی (۲ تا ۷ سالگی) / بازتاب‌های ارثی ← حسی - حرکتی (از تولد تا ۲ سالگی)

کسب عملیات شناختی ← عملیات عینی (۷ تا ۱۱ سالگی)

۲۶۵- از کتاب حذف شده است.

۲۶۶- گزینه ۲ پاسخ است.

در دوره‌ی قبل از قراردادی استدلال اخلاق بر مبنای منفعت شخصی صورت می‌گیرد و رفتار اخلاقی از تشویق و جایزه و اجتناب از تنبیه تأثیر می‌پذیرد.

۲۶۷- گزینه ۳ پاسخ است.

متغیر مستقل، متغیری است که به وسیله‌ی آزمایش‌گر دستکاری می‌شود؛ یعنی سن. متغیر وابسته، متغیری است که تحت تأثیر متغیر مستقل قرار می‌گیرد؛ یعنی نگرش.

۲۸۸- گزینه ۳ پاسخ است.

توجه غیرارادی به طور خودبه‌خودی صورت می‌گیرد و محرک‌های محیطی موجبات آن را فراهم می‌آورند.

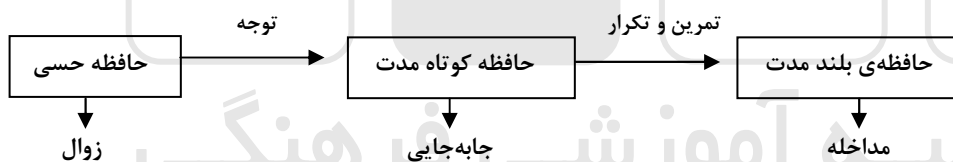
۲۶۹- گزینه ۲ پاسخ است.

وقتی پیام‌های گوناگونی به طور هم‌زمان به دو گوش وارد می‌شود، شنونده قادر است که در هر زمان به یک پیام توجه خاص داشته باشد؛ مثلاً اگر سه رقم ۶-۷-۴ را به یک گوش و سه رقم ۳-۵-۸ را به گوش دیگر به طور جداگانه ولی به طور هم‌زمان ارائه دهیم، یادآوری فرد از این ارقام به صورت ۴۷۶۸۵۳ خواهد بود نه به صورت ۴۸۷۵۶۳؛ یعنی توجه، ابتدا به اطلاعات یک گوش و سپس به اطلاعات گوش دیگر جلب می‌شود.

۲۷۰- گزینه ۴ پاسخ است.

به مرحله‌ی بازبایی (یادآوری) مرحله‌ی برون‌داد نیز گفته می‌شود.

۲۷۱- گزینه ۴ پاسخ است.

۲۷۲- گزینه ۱ پاسخ است.

حافظه‌ی کوتاه مدت ← لوب آهیانه‌ای / حافظه‌ی کلامی ← لوب گیجگاهی / حافظه‌ی بینایی ← لوب پس‌سری

۲۷۳- گزینه ۲ پاسخ است.

۲۷۴- گزینه ۱ پاسخ است.

۲۷۵- گزینه ۳ پاسخ است.

فریاد کردن ← پاسخ رفتاری / خشم ← پاسخ هیجانی

۲۷۶- گزینه ۲ پاسخ است.

۲۷۷- گزینه ۴ پاسخ است.

اضطراب به جهت حضور در جلسه‌ی امتحان بدون آمادگی، یک واکنش عادی در برابر فشار روانی است.

۲۷۸- گزینه ۱ پاسخ است.

۲۷۹- گزینه ۳ پاسخ است.

گزینه‌ی (۱) ناکامی غیراجتماعی، گزینه‌ی (۲) ناکامی شخصی (ناشی از ناتوانی‌های فرد بر اساس خصوصیات فرد) و گزینه‌ی (۴) ناکامی اجتماعی است.

۲۸۰- گزینه ۲ پاسخ است.

چهار نوع کلی اشتغالات ذهنی افراد وسواسی عبارتند از: ۱- وارسی کردن ۲- تمیز کردن ۳- کندی ۴- مردود بودن.